Инв. №

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

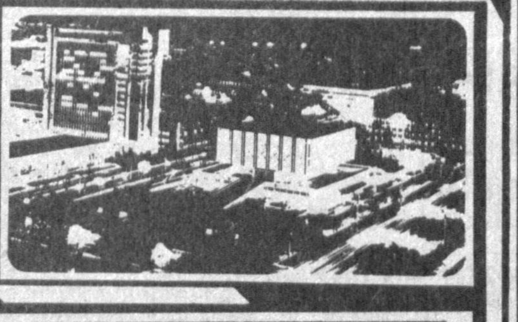

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 109 (8.693) ◆ 1995 йил 20 сентябрь, чоршанба ◆ Сотувда эркин нархда

ҚАРДОШЛИК ҚАНОТ БЕРГАН ҲАМКОРЛИК

19 сентябрь куни Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоев амалий ташриф билан Тошкентга келди.

Қозоғистон ва Ўзбекистон Республикалари давлат байроқлари билан безатилган пойтахт аэропортида юксак мартабали меҳмонга мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов пешвоз чиқди.

Ўзбекистон билан Қозоғистон халқлари ўртасидаги дўстлик, маданий-маънавий бирликнинг тобора мустаҳкамланиб бораётгани бугун ҳар икки мамлакатга бозор иқтисодиёти муносабатларига ўтиш жараёнида айрим муаммоларни биргаликда ҳал этиш, ишлаб чиқаришнинг турли соҳаларидаги ҳамкорликни янада равнақ топтириш имконини бермоқда. Зеро, қадимдан бир дарёдан сув ичиб келган икки халқнинг бир-бирига қай даражада суяниб келганини изоҳлаш ортиқча.

Ислом Каримов билан Нурсултон Назарбоев ўртасида бўлиб ўтган суҳбат давомида икки республика ўртасидаги иқтисодий интеграцияни кучайтириш, Нукусда давом этаётган Орол денгизи ҳавзасидаги мамлакатларнинг барқарор ривожланиши масалаларига бағишланган халқаро конференция иши билан боғлиқ масалалар юзасидан фикрлашиб олинди.

Мулоқотдан сўнг ҳар икки мамлакат раҳбарлари журналистлар билан учрашиб, уларни қизиқтирган саволларга жавоб қайтардилар.

Ўзбекистон ва Қозоғистон халқлари тарихида собиқ Шўро иттифоқи талай асоратлар қолдирди. Бу асоратлар бугунги турмушимизда ҳам ўзининг салбий таъсирини кўрсатмоқда. Улардан бири — Орол денгизи қуриши натижасида юзага келаётган экология ҳалокатидир.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов бундай муаммоларни ҳал қилиш ҳақида гапирар экан, бу борада қуруқ сўзлардан амалий ишга ўтиш даври келганини қайд этди. Халқаро Нукус конференциясида қабул қилинажак ҳужжатлар бу соҳада амалга ошириладиган тадбирлар бўйича аниқ мажбуриятларни акс эттиражагига умид билдирди.

Ўзбекистон ва Қозоғистон Республикалари раҳбарлари икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий, маданий ва бошқа соҳалардаги алоқаларга алоҳида тўхталдилар.

Ислом Каримов мамлакатларимиз ўртасидаги иқтисодий интеграция жараёни ишлаб чиқаришнинг турли соҳаларини қамраб олаётгани, жумладан, республикалар ўртасида ўзаро кимёвий, молия-саноат гуруҳи ва бошқа шу каби тузилмалар ташкил этила бошлангани келгусидаги самарали ҳамкорлик гарови бўлишини таъкидлади.

Нурсултон Назарбоев брифингда Ўзбекистонда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар жараёни ҳақида гапириб, айниқса, ер ислоҳоти борасида мамлакат раҳбарияти юргизаётган сиёсат ибратли эканини айтди. Шунингдек, Қозоғистон раҳбари Ўзбекистон ҳукуматининг жиноятчиликка қарши курашиш соҳасидаги тажрибасини ҳам «ўрнак олишга арзигулик» деб баҳолади.

Шу куни Қозоғистон Президенти Н. Назарбоев Президент И. Каримов ҳамроҳлигида Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ташриф буюрди, пойтахтдаги айрим спорт иншоотларини бориб кўрди.

(ЎзА).

УЛУҒБЕК ПОРТРЕТИ ТОПШИРИЛДИ

Куни кеча республика жамоатчилиги 75 йиллигини кенг нишонлаган Тошкент Давлат университетига буюк аллома Мирзо Улуғбек номи берилиши барчанинг кўнглидаги иш бўлди. Зеро, бу хайрли иш дорилфунуннинг ҳар бир олими, ўқитувчиси, илми толиби дилида беназир бобомизга муносиб бўлиш, мустақил ватанимизни буюк давлатга айлантиришдек муқаддас жабҳада етук мутахассис сифатида сидқидилдан меҳнат қилиш туйғусини уйғотади.

Шуниси қувончлики, қутлуғ тўй тантана қилинаётган кунларда университет жамоасига Президентимиз Ислом Каримовнинг совғаси — Шарқнинг буюк олими ва мутафаккири Мирзо Улуғбек портрети топширилди.

...Мирзо Улуғбек сиймоси. Долғали замон зарбаларидан зада, айни вақтда илму урфон зиёсидан чароғон қалб теран нигоҳларда шундоқ балқиб турибди. У авлодларни юлдузлар сеҳридан, олам синоатларидан воқиф бўлишга — билим уммонидан дуру гавҳарлар теришга даъват этаётгандек!

Юртбошимизнинг таниқли рассом Акмал Икромжонов мўйқаламига мансуб мазкур нафис санъат асарини илм даргоҳи аҳлига ҳадя этишидан ана шундай рамзий маънолар топдим.

Аҳмад ХЎЖА.
(ЎзА).

ҚЎШМА КОРХОНА ШОХОБЧАЛАРИ

«Тошкўчавто» деб ном олган ўзбек-турк қўшма корхонасини таъсис этишда «Ўзавтосозлаш» ҳиссадорлик жамияти ҳам фаоллик кўрсатган эди. Бугунги кунда мазкур жамият ёрдамида қўшма корхона кўпгина ибратли ишларни амалга оширмоқда.

Турк автомашиналари билан савдо қилишни кенг йўлга қўйиш мақсадида ҳам муҳим тадбирлар кўрилмоқда. Эндиликда «Тошкўчавто» жойларда бир неча савдо ўчоқларига эга бўлмоқда.

Қўшма корхонанинг бир неча шохобчаларини очишга ҳам киришилди. Самарқанд, Бухоро ва Хива шаҳарларида фаолият кўрсатадиган бундай шохобчаларни замонавий жиҳозлаш учун зарур асбоб-ускуналар келтирилади.

Кўриниб турибдики, ўзбек-турк қўшма корхонасининг фаолият доираси кенгайиб кетди. Бу жараёнларни мақсадга мувофиқ равишда йўлга қўйиш мақсадида Тошкентда унинг ваколатхонасини очиш масаласи кўрилмоқда. «Ўзавтотранс» давлат-ҳиссадорлик корпорацияси бу борада жонбозлик кўрсатиб, зарур ҳужжатларни тайёрлади.

Рашид АНВАРОВ.

ЯНАДА КЎПАЯДИ

«Тошкентнонмаҳсулоти» ҳудудий ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли Тошкент таъмирлаш фабрикаси ишчи-хизматчилари шаҳримиздаги нон ҳамда ун ишлаб чиқариш бирлашмаларига зарур бўладиган қанор қопларни таъмирлаб ёки қайта тикиб беришар эди. Ҳозир корхона яна 2 турдаги янги маҳсулот ишлаб чиқаришни ўзлаштиришди. Булар кўлқоп ва қоғоз халталардир. Бу янги маҳсулотларга талаб юқори бўлмоқда. Шуни ҳисобга олиб жамоа аъзолари халқ истеъмоли буюмлари турларини янада кўпайтириш йўлларини излашмоқда.

Гулчеҳра МУРОДОВА.

БУГУНГИ КУН «ТО» «ТО» НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

❑ Ўтган куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Россия Федерацияси ташқи ишлар вазири Андрей Козиревни қабул қилди.

❑ 18 сентябрь куни Ташқи ишлар вазирлигининг Қабуллар уйида Ўзбекистон билан Россия ўртасидаги консуллик конвенциясининг ратификацияси ёрлиқларини алмашиш маросими бўлди.

❑ Олий Мажлис учинчи сессиясида биринчи ўқишда маъқулланган «Кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунининг лойиҳаси халқ муҳокамаси учун республика матбуотида эълон қилинди.

❑ Тошкентда Ўзбекистон ҳукумати ҳамда Жаҳон банкининг иқтисодий институти ҳамкорлигида «Ижтимоий сиёсат, дастурлар ва лойиҳалар» мавзуида халқаро семинар давом этмоқда.

❑ Андижон — Челябинск поезди мунтазам қатнови йўлга қўйилди. У ҳафтада бир марта қатнайди.

❑ Бугундан бошлаб 1 АҚШ долларининг сотиш ва сотиб олиб тижорат қиймати 33 сўм 65 тийин бўлди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Россия ташқи ишлар вазири Андрей Козирев кеча Душанбега келди. У Тожикистон Президенти Имомали Раҳмонов билан учрашди. Россия қўшинларининг бу ердаги чегара заставаларида бўлди.

❑ Қирғизистон парламентининг навбатдаги сессияси кун тартибига Президент Асқар Акаевнинг ваколатларини 2001 йилгача узайтириш тўғрисида референдум ўтказиш ҳақидаги масала киритилди.

❑ Бугун Бишкекда Ҳамдўстлик мамлакатлари чегара қўшинлари қўмондонлари кенгашининг навбатдаги мажлиси ниҳоясига етди. Унда ушбу давлатлар чегара қўшинлари ўртасидаги ҳамкорлик масалалари кўриб чиқилди.

❑ Бугун Украина Президенти Леонид Кучма расмий ташриф билан Қозоғистонга келади.

❑ Ереванда Арманистон, Туркманистон ва Эрон ҳукумат делегациялари банк, ёнилғи-энергетика, транспорт ва бошқа соҳаларда ҳамкорлик қилиш истиқболларини муҳокама этдилар.

❑ Ҳиндистон Бош вазири Нарасимха Рао бугун расмий ташриф билан Ашхабодга келади. У Туркманистондан сўнг Қирғизистонда ҳам бўлади.

❑ Россия билан Қозоғистон Қозоғистон ҳудудидан бошланадиган нефть қувурини Қора денгиз соҳилигача олиб келишга аҳдлашиб олдилар.

❑ Россия федерал маъмурлари дудаевчилардан оғир қурол-яроғларни 27 сентябргача топширишни талаб этдилар. Дудаевчилар эса Россия федерал қўшинларини Чеченистондан олиб чиқиб кетиш тўғрисидаги аҳднома бажарилмаётганлиги ҳақида баёнот бердилар. Умуман бу ерда вазият кескинлигича қолмоқда. Фақат шу ой бошидан бери Чеченистонда 26 нафар ҳарбий хизматчи ҳалок бўлди. 153 киши жароҳатланди.

❑ Бугун Ялтада Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича ташкилот тасарруфи остида қрим татарлари ва ўз вақтида бу ердан қувғин қилинган бошқа халқларни Қримга қайтариш масаласига бағишланган халқаро анжуман иш бошлади.

❑ Шу ой охири ва октябрь бошларида Россияда янги нусхадаги қиймати 5000 ва 10000 рубль қоғоз пуллари муомалага чиқарилади.

❑ Фарғонанинг «Нефтчи» жамоаси Осиё чемпионлари кубоги мусобақаларининг биринчи ўйинида Семипалатинскда маҳаллий «Елимай» футболчиларини 3:1 ҳисобида мағлубиятга учратди.

ХОРИЖДА

❑ Нью-Йоркда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг 50 йиллигига бағишланган БМТ Бош ассамблеясининг юбилей сессияси ўз ишини бошлади.

❑ НАТО Босния сербларига ракета-бомба зарбалари беришни тўхтатиб туриш муддатини яна 7 кунга узайтирди.

❑ Сингапурда Жануби-Шарқий Осиё мамлакатлари минтақавий ташкилоти — АСЕАНнинг йиллик мажлисида ушбу минтақавий ташкилот парламентини тузиш масаласи муҳокама этилмоқда.

❑ 180 нафарга яқин йўловчи ва экипаж аъзолари бўлган Эронга қарашли «Боинг-707» самолёти икки террорчи томонидан олиб қочилди. Исроил Бош вазири Исҳоқ Рабин самолётда ёнилғи тугаётганини ҳисобга олиб, ушбу самолётнинг бу мамлакатда қўнишига ижозат берди. Террорчилар Исроил маъмурларига таслим бўлдилар.

ОРОЛ ДАРДИ — ОЛАМ ДАРДИ

НУКУС, 18 сентябрь. (ЎзА махсус мухбирлари Ғулом Мирзо, Абдураҳмон Искандаров хабар қилади). Бугун бу ерда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти раҳнамолигида Орол денгизи ҳавзасидаги давлатларнинг барқарор ривожланиши масалаларига бағишланган уч кунлик халқаро конференция иш бошлади.

Анжуманда АҚШ, Австралия, Австрия, Англия, Бельгия, Дания, Италия, Испания, Канада, Кения, Россия, Туркия, Малайзия, Франция, Финляндия, Швеция, Япония, Қувайт, Афғонистон, Ҳиндистон каби кўплаб йирик давлатлар вакиллари, нуфузли халқаро ташкилотлар мутахассислари, хорижий экспертлар, шунингдек, Марказий Осиё минтақаси вакиллари қатнашмоқда.

Орол денгизининг ҳалокати нафақат қадим Туркистон заминида истиқомат қилувчи халқларга, балки жаҳон аҳлига турғунлик даври қолдирган беомон кулфат бўлди, десак муболаға эмас. Бугунги кунда Оролнинг қурий бошлаши оқибатида юзага келган экологик муаммоларни бартараф этиш, она денгизимизни сақлаб қолиш борасида Марказий Осиё республикаларининг ҳамкорликдаги саъй-ҳаракатлари муҳим ўрин тутади. Мазкур масала бўйича 1993 йилдан буён минтақа давлатлари раҳбарларининг Россия Федерацияси вакиллари иштирокида олий даражада учрашувлар ўтказиши одатий тус олди. Ана шундай учрашувлар чоғида тузилган Оролни қутқариш бўйича халқаро жамғарма ва давлатлараро кенгаш ижроия қўмитаси фаол ишламоқда.

Ҳозирда БМТ, ЮНЭП, ЮНЕСКО, жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти, жаҳон банки каби экологик ва иқтисодий йўналишдаги нуфузли халқаро ташкилотлар Орол ва Оролбўйи муаммосини бартараф этишда кўмаклашиш учун астойдил бел боғлагани эътирофга сазовордир.

Айниқса, Ўзбекистон ҳукумати, хусусан, мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг аниқ мақсадга йўналтирилган ҳаракати туфайли жаҳон халқларининг диққат-эътибори Орол денгизи ва Оролбўйи ҳавзаси муаммоларига қаратилди. Қайд этиш жоизки, ушбу халқаро тадбир ҳам Ислом Каримов Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг Дашҳовуз учрашувида кўтарган ташаббуснинг минтақа мамлакатлари раҳбарлари ҳамда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан қўллаб-қувватланиши натижаси ўлароқ ташкил этилмоқда.

Конференция қатнашчиларининг Қорақалпоғистон пойтахтига етиб келган бир гуруҳи 17 сентябрь куниёқ самолётда Орол денгизи акваториясини айланиб чиқди. Иштирокчиларнинг иккинчи гуруҳи эса шаҳарда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалалари бўйича фан ва техника ютуқлари кўргазмаси, шунингдек, Бердах номидаги театр биносида ташкил этилган амалий санъат намуналари кўргазмасини томоша қилдилар, киностудия биносида конференция қатнашчилари учун Орол денгизига бағишланган кинофильмлар намойиш этилди.

Анжуманнинг очилиш маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари, Орол денгизи муаммолари бўйича давлатлараро кенгаш раиси Исмоил Жўрабеков сўзга чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг халқаро конференция қатнашчиларига табригини етказди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Тошкентдаги ваколатхонасининг доимий вакили Холид Малик анжуман аҳлини қутлар экан, Ўзбекистон ҳукумати, хусусан мамлакат Президенти Ислом Каримовнинг Орол денгизи ва Оролбўйи минтақаси муаммоларини ҳал этиш борасидаги саъй-ҳаракатлари ҳамда изчил ташаббусларини юксак баҳолади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раиси ўринбосари, Қорақалпоғистон Жўқорғи Кенгеси Раиси Уббиниёз Аширбеков, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тараққиёт дастурининг Европа ва МДҲ давлатлари бўйича бўлими директори ўринбосари Элизабет Фонг, БМТ комиссияси раиси элчи Бо Кюелен Орол денгизининг қуриши оқибатида юзага келган экологик офатни бартараф этишда Марказий Осиё давлатлари ва умуман, жаҳон ҳамжамияти амалга ошираётган ишлар хусусида сўзлаб, Нукус халқаро анжумани бу соҳада яна бир самарали қадам бўлиб қолишига ишонч билдирдилар.

Конференциянинг дастлабки мажлиси кун тартибидан ўрин олган Орол денгизи ҳавзаси давлатларининг барқарор ривожланиш масалалари мавзусида ЮНЕСКО, ЮНЭП, жаҳон банки, Орол денгизи муаммолари бўйича давлатлараро кенгаш мутахассислари, шунингдек, Туркия, Россия, Қозоғистон, Туркманистон, Ўзбекистон вакиллари маъруза қилди.

***

19 сентябрь куни Орол денгизи ҳавзасини барқарор ривожлантириш масалаларига бағишланган халқаро конференция давом этди.

Анжуманнинг иккинчи куни муҳокамалар мавзуси инсоният тараққиёти омилларига бағишланди. Эрталабки мажлисда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Ўзбекистондаги доимий вакили Х. Малик, Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг ижрочи директори В. Крайслер, Қорақалпоғистондаги «Оила саломатлиги» номли ҳукуматга таааллуқли бўлмаган ташкилот директори А. Отаниёзова маъруза қилди. Шунингдек, бир қанча мамлакатлар вакилларининг муҳокама этилаётган масала юзасидан фикрлари тингланди.

Маълумки, Орол сувининг соҳилдан 120 километргача чекиниши оқибатида 5-6 миллион гектар майдон туз ва қум саҳросига айланди. Денгизнинг қуриб бориши минтақа иқлимига, ҳайвонот ва наботот оламига ўта салбий таъсир этаяпти. Ачинарлиси шундаки, Оролбўйи ҳудудида сув, ер ва ҳавонинг зарарланиши каби фалокатли ҳолатлар бу ерда истиқомат қилувчи миллионлаб кишилар саломатлигига катта хавф солмоқда. Халқаро ва маҳаллий экспедиция текширувлари экологик офат ва ижтимоий-маиший шарт-шароитнинг оғирлиги минтақада яшовчи аксарият аҳолининг, айниқса, оналар ва болаларнинг соғлиғига путур етказаётганини кўрсатмоқда. Биргина мисол, бугунги кунда Қорақалпоғистон ҳудудида мавжуд сув манбаларининг 68 фоизи яроқсиз ҳолда.

Ўзбекистон ҳукумати Оролбўйи аҳолисининг саломатлигини муҳофаза қилиш, уларнинг турмуш тарзини яхшилаш юзасидан ҳукуматга тааллуқли бўлмаган ташкилотлар билан яқин ҳамкорликни кенгайтирмоқда. «Экосан» халқаро жамғармаси ва ЮНИСЕФ ўртасидаги ана шундай биргаликдаги фаолият натижаси сифатида аспера — Орол денгизи ҳудудига иқтисодий ва минтақавий ёрдам лойиҳаси ишлаб чиқилиб, амалга оширила бошлангани эътиборга моликдир.

— Бу дастур Ўзбекистон ҳукумати, хусусан, Президент Ислом Каримов томонидан қувватлангач, амалга татбиқ этила бошланди, — деди «Экосан» халқаро жамғармаси президенти Юсуф Шодиметов. — Мазкур халқаро анжуман Оролбўйи минтақасидаги оғир экологик муаммолар муҳокамасига бағишлаб ўтказилаётган дастлабки йирик нуфузли тадбирдир. Конференция боис Орол фожиаси, Орол дарди — жаҳон миқёсидаги муаммо эканини теран тасаввур қиладиган давлатлар сафи янада кенгаяди. Ишончим комилки, ушбу анжуман экспертизаю таҳлиллардан амалий ёрдам йўлига ўтиш учун ташланган дадил қадам бўлади.

Тушдан сўнг анжуман иштирокчилари ишчи гуруҳларига бўлиниб, муҳокамаларни давом эттирдилар.

Ялпи мажлисда ишчи гуруҳлари раҳбарларининг тавсия этилаётган дастурлар тўғрисидаги шарҳлари тингланди.

Мутасаддилар фикрича...

КЎМИР ТАЪМИНОТИДА УЗИЛИШ БЎЛМАЙДИ

Носир УМАРОВ, давлат тасарруфидаги кўмир харид савдоси республика фирмасининг директори:

— Фирмамиз ўтган йили ташкил этилди. Унинг асосий вазифаси республика корхона, ташкилот, муассаса, идоралари ва аҳолини кўмир билан етарли таъминлашдан иборат. Бу йўлда бизга Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ўтган йилнинг 20 сентябридаги «Ўзбекистон Республикаси аҳолиси ва бюджет ташкилотларини кўмир билан таъминлаш ишини яхшилаш ва тартибга солиш тўғрисида»ги қарори қўл келмоқда. Шу ҳужжатга асосан республика, жумладан, Тошкент шаҳри аҳолисининг кўмирга бўлган эҳтиёжини етарлича қондиришга ҳаракат қиляпмиз. Шу ўринда оқшомхонларнинг «Бу йил ҳам шаҳар омборхоналарида қишга етарли миқдорда кўмир жамғариладими?» деган саволларига жавоб тариқасида шуни айтмоқчиманки, биз бу йил 124 минг тонна кўмир олиш учун Ангрен билан шартнома тузганмиз. Бу миқдор Тошкент шаҳри аҳолисини бутун қиш давомида етарли кўмир билан таъминлайди, деган сўздир.

Ёз мавсуми пайтида (одатда бу даврда аҳолининг кўмирга бўлган талаби сусаяди) бироз камроқ миқдорда, яъни ҳозиргача 30,4 минг тонна кўмирни омборхоналарга келтириб тўкдик. Куз мавсумини (кўмирга бўлган талаб ошганини) ҳисобга олиб таъминотни кучайтирдик. Ҳозир мавжуд омборхоналаримизга кун ора 2-3 вагонлаб кўмир келиб турибди.

Баҳром МИРЗАКАРИМОВ, Тошкент шаҳар ўрмон хўжалиги, қурилиш моллари ва кўмир билан савдо қилиш корхонаси директори:

— Ҳамшаҳарларимизни қиш мавсумида етарли даражада кўмир билан таъминлаш режасини олдиндан тузиб қўйганмиз. Фурсатдан фойдаланиб харидорларимизни кўмир олиш учун қаерга мурожаат қилишларига аниқлик киритиб қўймоқчиман. Масалан, Мирзо Улуғбек, Ҳамза, Бектемир, Миробод туманларида истиқомат қилувчилар Рисовийдаги 1-омборхонага, Собир Раҳимов, Юнусобод, Шайхонтоҳур туманларининг аҳолиси Чуқурсойдаги 2-омборхонага, Сергели, Чилонзор, Акмал Икромов туманларидагилар эса Сергелидаги 3-омборхонага мурожаат этишлари мумкин.

Ўтган йили корхонамиз 148 минг тонна кўмир олган эди. Бу йилги кўрсаткичимиз 124 минг тоннани ташкил этади. Газетхонлар юқоридаги рақамларни солиштириб кўриб кўмир миқдори камайиб кетибди-да, деган хаёлга боришмасин. Шаҳримиздаги кўплаб хонадонлар газлаштирилиши натижасида бу йилги талаблар юқоридаги миқдорда кўмир олишни тақозо этди.

Кўмир харид нархига ҳам аниқлик киритиш жоиз деб ўйлаймиз. Ҳозир 1 тонна Ангрен кўмирининг харид баҳоси 1092 сўмни ташкил этади. Шу кунларда омборхоналаримизга кунора кўмир келиб турибди. Харидорлар ҳеч қандай навбатсиз, истаган миқдорда кўмир харид қилишлари мумкин.

КЕЛАЖАККА ЮЗ ТУТГАН ШАҲАР

...Ҳали жаҳон харитасида Париж ҳам, Нью-Йорк ҳам, Москва ҳам йўқ эди. Марказий Осиё воҳаларидан биридаги катта шаҳарда эса ҳаёт қайнар эди. У ўтмишда Чоч, Шош, сўнгроқ эса Тошкент деб аталарди...

Шаҳарнинг 2000 йилликдан кўпроқ тарихи кўп нарсадан сўзлайди. Лекин Тошкент ҳеч қачон орқага қараб яшамаган. У ҳамиша келажакка юз тутар эди. Шаҳримиз доимо ўзига диққат-эътиборни тортган, меҳмондўстлиги билан донг таратган. Унинг тинчлик ва дўстлик шаҳри, нон шаҳри сифатидаги шуҳрати дунёга маълуму машҳур.

Илгари ҳам Тошкент марказ бўлиб келган. Аммо Ўзбекистон мустақилликка эришгандан сўнггина шаҳар йилномасига мутлақо янги, зарҳал сатрлар битила бошланди. Мустақил давлатнинг пойтахти кўз ўнгимизда Марказий Осиёнинг иқтисодий, илмий-маданий, дипломатик маркази сифатидаги мавқеини мустаҳкамлаб бормоқда.

Биз сўнгги йилларда шаҳримиз нақадар обод ва кўркам бўлиб бораётганлигидан қалбимиз қувончга тўлмоқда. «Мақтаниш, деб ўйламанглар, азиз биродарлар, қани айтингчи, бугунги Тошкент бундан беш йилги Тошкентга ўхшайдими? — деди Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов Олий Мажлиснинг учинчи сессиясида сўзлаган нутқида. — Пойтахтимиз йил сайин обод бўлиб, чирой очиб бораётганини ким инкор эта олади?»

Сўнгги пайтларда Тошкентда қад кўтарган янги-янги бинолар ва иншоотлар улкан қурилишларнинг дебочасидир, холос. XXI асрга юз тутган Тошкент яқин йилларнинг ичида таниб бўлмас даражада ўзгариб кетади. Бугунги лойиҳа ва чизмалардаги бунёдкорлик режалари амалга ошиши шак-шубҳасиздир.

● Тошкентнинг эртанги куни, яқин истиқболи ҳақида бугун газетамизнинг 2- ва 3-саҳифаларида ҳикоя қилмоқдамиз.

ҲАММАСИ ИНСОНЛАР УЧУН

БУ ШАҲАРНИ ОБОД ЭТИШ БОШ РЕЖА МУАЛЛИФЛАРИНИНГ АСОСИЙ МЕЗОНИДИР

Тошкент Бош режа илмий-тадқиқот ва лойиҳа институти илмий бўлими жамоаси бир гуруҳ меъморлар билан ҳамкорликда мамлакат пойтахти марказини ривожлантиришнинг туб жиҳатдан янги режасини ишлаб чиқди. Бу бош режа муаллифларидан бири, меъморчилик номзоди В. АКОПЖАНЯН шундай ҳикоя қилади:

1

— Тошкент — мустақил Ўзбекистон Республикасининг пойтахтидир. У давлатимизнинг сиёсий, маданий, илм-фан маркази ҳамдир. Бу шаҳарни ривожлантириш режаларини ишлаб чиқувчилар олдига жуда катта масъулият юклайди.

Бош режа муаллифлари буни иложи борича тўлиқ ҳисобга олишга ҳаракат қилдилар. Тошкентликларнинг яшашлари, меҳнат қилишлари, дам олишлари учун ҳамма қулайликларни яратиш Бош режанинг асосий мезони бўлди. Биз Тошкент маркази ҳудудидан ғоят самарали фойдаланишга ҳаракат қилдик.

Тошкентни тараққий эттиришда бу ерда мавжуд тарихий, маданий ёдгорликларни тўла сақлаб қолиш чора-тадбирлари кўрилди. Айни пайтда пойтахтни жаҳоннинг энг кўркам, обод ва замонавий шаҳарларидан бирига айлантириш вазифалари ҳал этилмоқда.

Маълумки, шаҳар марказида янги қурилишлар учун бўш жой топиш

2

жуда мураккаб. Лойиҳачилар ва меъморлар шуни ҳисобга олган ҳолда мавжуд имкониятлардан иложи борича тўлиқ фойдаланишга интиляптилар. Биринчи навбатда «Пахтакор» стадиони атрофи, Ўқчи — Олмазор, Навоий, 1 Май кўчалари атрофларини обод этиш ва қайта қуриш режалари белгиланди.

Жумладан, «Пахтакор» стадиони атрофидаги ҳудудларни улкан спорт-соғломлаштириш мажмуасига айлантириш кўзда тутилмоқда. Бу жойлар соғлом турмуш тарзини, жисмоний тарбия билан шуғулланишни тарғиб этувчи ўзига хос марказ бўлиши керак. Стадион ҳамда «Ёшлик» зали ёнларида янги спорт иншоотлари барпо этилади. Барпо этилаётган хиёбонлар майсаларида оила билан мириқиб ҳордиқ чиқарса бўлади.

Келгусида стадионга марказий кириш жойи Абай кўчаси томонидан мўлжалланган. Бу ерлар кўкаламзорлаштирилиб, янги хиёбонлар, қаҳвахоналар, кўнгилочар ва турли ўйин-

3

лар мажмуалари барпо этилади.

Бош режа муаллифлари Ўқчи — Олмазор ҳудудида йирик, кўп мақсадли иншоотларни барпо этишни мўлжаллаганлар. Бу ерда маъмурий бошқарув, савдо-хизмат кўрсатиш бинолари билан бир қаторда уй-жойлар ҳам қурилади.

Шаҳар марказида ғоят ноёб иншоотлар жойлаштирилади. Давлат ва жамоат ташкилотлари, хорижий ваколатхоналарнинг бинолари, амалий доиралар учун иморатлар, олий даражадаги меҳмонхоналар, аҳолига маданий ва маиший хизмат кўрсатиш муассасалари, ахборот мажмуалари шулар жумласидандир.

Осиё минтақаси учун савдо-маиший хизмат кўрсатишни намунали ташкил этиш муҳим жиҳатлардан ҳисобланади. Шу боисдан Бош режада катталиги, ташқи кўриниши, хизмат кўрсатиш шакллари бўйича сифат жиҳатидан янги бўлган савдо иншоотларини барпо этишга алоҳида эътибор қаратилган.

4

Супермарказ ана шундай энг йирик иншоотлардан бири бўлади. Ўзи республикамиз тарихида бунга ўхшаган кўп мақсадли савдо мажмуаси ҳозиргача бўлмаган. Йирик фирмаларнинг савдо уйлари, катта ҳажмли моллар — мебеллар, автомобиллар сотиш бўйича салонлар супермаркетни тўлдиришга хизмат қилади. Бу иншоотлар ҳозирги Сайилгоҳ кўчаси яқинида қад кўтаради. Бу ерда қурилиш ишларини олиб боришда Бош режа муаллифлари ҳозирги Адлия вазирлиги, шаҳар ободонлаштириш бош бошқармаси биноларини ҳамда «Совпластитал» қўшма корхонасининг янги барпо этилаётган биносининг мавжудлигини ҳисобга олганлар.

Сайилгоҳ кўчаси эса очиқ осмон остидаги кўркам масканга айланади. Бу ердаги йўлкалар таъмирланади. Янги-янги гулзорлар ва хиёбонлар, фавворалар барпо этилади. Кўчанинг ёритилиши ҳам замонавий тарзда ҳал этилади. Умуман

5

бу ер келгусида ўзига хос савдо-жамоатчилик марказига айланиши керак.

Ўзбекистон Республикасининг жаҳон ҳамжамиятига фаол қўшилиши турли ваколатхоналар учун янги биноларга катта эҳтиёж туғдирмоқда. Жаҳон тажрибасидан келиб чиққан ҳолда Тошкентда ҳам барча қулайликларга эга бўлган энг замонавий уй-жой мавзелари қурилади. Улар ёнида сузиш ҳавзалари, ёпиқ спорт майдонлари, кўнгилочар нуқталар бўлиши керак. Ана шундай кўп мақсадли мажмуалар Хоразм кўчасининг Амир Темур кўчасидан Сайилгоҳ кўчасигача бўлган қисмида қад кўтаради. Бунда уй-жойлар транспорт қатнови нисбатан камроқ, демак, осойиштароқ бўлган Хоразм кўчаси атрофида барпо этилади. Ваколатхоналар бинолари, анжуманлар ўтказиладиган заллар, ресторанлар, магазинлар ва бошқа хизмат кўрсатиш иншоотлари эса олд томони билан ҳаракат тиғиз бўлган траноспорт

6

магистралларига қаратилади. Лекин бу мажмуаларнинг ички томони кўча шовқинидан муҳофаза қилинган бўлади. Бу уйларда истиқомат қилувчилар ва идораларда ишловчилар учун зарур шарт-шароитлар яратади.

Амалий доиралар учун бинолар ва жаҳон андозаларига жавоб берадиган меҳмонхоналар ғарб томондан Амир Темур кўчасига туташадиган Алишер Навоий ва Ҳ. Сулаймонова кўчалари ўртасида қад ростлайди. Алишер Навоий кўчаси ёнида марказнинг маданий зонаси шакллантирилади. Унга минтақада энг йирик ҳисобланган Алишер Навоий номидаги миллий кутубхона ва Ўзбекистон давлат консерваторияси бинолари ҳам киради. Бу ердаги биноларнинг биринчи қаватларида Китоблар уйи, мусиқавий савдо маркази, видеосалонлар, ресторанлар, қаҳвахона ва бошқа хизмат кўрсатиш муассасалари жойлашади. Бу зона собиқ Давлат мажмуаси ва

7

Республика савдо палатасининг мавжуд бинолари билан уйғунлашиб кетади.

Биноларнинг биринчи қаватида хизмат кўрсатиш муассасаларини жойлаштириш шаҳар марказидаги барча бинолар учун хос бўлади. Бунда бу жойларда одамларнинг пиёда юришлари учун ҳамма қулайликлар яратилади. Усти берк ўтиш жойлари, ҳимоя қилинган йўлкалар ҳам шу мақсадга хизмат қилади.

Ўзбекистон маданий алоқаларининг ривожланиб бораётганлиги бу мақсадлар учун тегишли муассасалар биноларини барпо этишни ҳам тақозо этяпти. Сулаймонова, Охунбобоев ва Рашидов кўчалари ўртасида жойлашадиган ЮНЕСКОнинг маданий маркази худди ана шундай муассасалардан бири бўлади.

Республика марказий банки яқинида, собиқ Свердлов концерт зали ўрнида биржа биносини жойлаштириш мўлжалланмоқда. Бу ер

8

маълум маънода шаҳар марказининг молиявий мажмуасини ташкил этади.

Шаҳар аҳолисининг ҳам учтасидан бири болалар эканлигини ёддан чиқариб бўлмайди. Шундай экан, Тошкент маркази уларга хизмат қилиши ҳам керак. Шу мақсадда Болалар маркази — дам олиш мажмуасини барпо этиш таклиф этилмоқда. Бу ерда ёшлар жаҳон маърифатпарвар дунёси ютуқларидан баҳраманд бўла оладилар. Болалар марказини Ота Турк, Матбуотчилар кўчалари яқинида жойлаштириш кўзда тутиляпти.

Шаҳар марказидаги Амир Темур хиёбони ҳам Бош режада муҳим ўрин эгаллайди. Бу ерда фавворалар мажмуаси барпо этилмоқда.

Умуман Бош режада Тошкент марказида ҳамшаҳарларимиз учун ҳамма шарт-шароитларни муҳайё қилиш кўзда тутилмоқда. У келажакка юз тутган пойтахтнинг ўзига хос тимсоли бўлиши керак.

«Оқшом» газетаси Эски шаҳарни таъмирлаш ва қайта қуриш бўйича кенг кўламли мавзуни атрофлича ёритишга муҳим эътиборни қаратиб, шу ҳақдаги бир неча бор чиқишларини ўз муштарийлари диққатига ҳавола этди. Бу тушунарли, албатта. Чунки Эски шаҳар бизнинг тарихимиздир. Бу ерга ташриф буюрган ҳар бир тошкентлик ҳозирга қадар яшаб келаётган Эски шаҳарнинг қайтарилмас ва ўзига хос жиҳатларини албатта кўнглидан чуқур ҳис этади. Унинг кўнглидан кечадиган бундай ҳис-туйғулар сокин ва тор эски кўчалар, мадрасаларнинг кўҳна ғиштлари, қадимий ва замонавий ўзбек меъморчилигининг кишини ҳайрон қолдирадиган даражадаги уйғунлашиб кетганлиги билан изоҳланади.

Бироқ Эски шаҳар ҳудудини қайтадан қуриш ва ободонлаштириш пайти аллақачоноқ пишиб етилган эди.

Гарчи бу ердаги таъмирлаш ишлари бундан тўрт йил муқаддам бошланган бўлса-да, ҳукуматимизнинг «Тошкент шаҳрининг Эски шаҳар қисмини қайта қуриш ва обод қилиш тўғрисида» қабул қилган машҳур қароридан кейин бу ердаги ишлар мисли кўрилмаган суръатлар билан авж олдириб юборилди. Бугунги кунда шаҳарсозлик қурилишининг янги тўлқини меъморчиликда эришилган янги ютуқлар асосида олиб борилмоқда. Бироқ шуни ҳам айтиб ўтиш керакки. Эски шаҳарнинг юз йиллар мобайнидаги биноларини таъмирлаш ишлари чуқур ўйланган ҳолда, бирин-кетин амалга оширилмоқда.

Дарҳақиқат. Эски шаҳар кишилар кўз ўнгида қайтадан туғилмоқда. Уни янгилашнинг ўнлаб, юзлаб лойиҳалари қайта-қайта кўриб чиқилди. Хўш, бу лойиҳаларнинг қайси бири мақбулроқ? Уларнинг қайси бири ўзига хос жиҳатларга эга? Бу лойиҳаларнинг қайси бирларини Эски шаҳарни ривожлантириш йўлларига асос тариқас—да таклиф этиш мумкин? Ана шу саволлардан энг маъқулини танлаган ҳолда Эски шаҳарни янада ёшартириш масалалари кўндаланг бўлиб турибди. Шундай қилиб IX асрдан буён мавжуд бўлган Эски шаҳарни қандай қилиб янгилаш керак? Тошкент шаҳар ҳокимлиги архитектура ва шаҳарсозлик бош бошқармасининг бошлиғи Маҳамаддамин Олимжонович РАСУЛОВ ана шулар ҳақида ҳикоя қилади:

— Ана шу беқиёс ишлар бошланиши олдидан кўплаб тадқиқотлар олиб борилди. Эски шаҳарда яшайдиган кишилар билан суҳбатлар бўлиб ўтди. Шу йўсинда унинг концепцияси ишлаб чиқилди. Бунда архитектура-режалаштириш вазифаларини ҳал қилишнинг бош ҳужжатлари ва бажариладиган ишлар белгиланди. Бунда биз Эски шаҳарни таъмирлаш ва қайта қуришнинг барча ижтимоий-иқтисодий, экологик масалаларини ҳисобга олдик. Мақбул бўлган барча таклифлар Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятининг 2010 йилгача бўлган бош режасига асос қилиб олинади. Бир сўз билан айтганда, биз шаҳарсозлик билан боғлиқ бўлган кўпгина жиҳатларни, транспорт қатновини такомиллаштириш ва бошқа омилларни асос қилиб олганмиз.

Шуни ҳам таъкидлаш керакки, бу ерда қурилиш ишларини кенг кўламда бошлаб юборишдан олдин, йўлларни бунёд этиш ва кенгайтиришни бошлашдан олдин мингдан зиёд оилалар билан суҳбатлар ўтказдик.

Эски шаҳар ёшаради

Ана шундай қилиб, бугунги кунга келиб Эски шаҳарни таъмирлаш ва қайта қуриш бўйича кўплаб лойиҳаларнинг вариантларидан энг самаралилари танлаб олинди.

Шу нарса аёнки, Эски шаҳарни таъмирлашнинг кўчаларни очиш ва кенгайтириш бўйича биринчи босқичи ниҳоясига етмоқда. Республикамиз Мустақиллигининг тўрт йиллиги арафасида иккита йирик иншоот — янгиланган Қорасарой ва Сағбон кўчалари фойдаланишга топширилди. Жумладан, таъмирланиш кўзда тутилган ва Эски шаҳардаги энг узун кўча бўлган икки километрлик Қорасарой кўчаси кишилар кўз ўнгида қайтадан туғилди. Шуни ҳам айтиш керакки, қарийб XI аср муқаддам бунёд бўлган ушбу кўчада ҳаммадан ҳам кўпроқ эски уйлар, кўҳна архитектура ёдгорликлари бор эди. Тошкент бош режалаш ва лойиҳалаш илмий-тадқиқот институтининг («ТошНИИПИгенплан») лойиҳа устахоналари путурдан кетган ана шу эски уйларни бузиш, кўчаларни таъмирлаш ва янги бинолар қуришнинг энг аниқ ҳисоб-китоб ишлари тайёрланди.

Умуман олганда Эски шаҳарни янгилашнинг жуда катта ҳажмдаги ишига кўплаб ташкилотлар жалб этилди. Пойтахтдаги тўртта лойиҳа институти — «Тошгипрогор», «Ўзавтойўл», «ЎзЛИИТТИ» ва юқорида эслатиб ўтганимиздек «ТошНИИПИгенплан» ҳамда «Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорацияси, бошқа бир қатор ташкилотлар бу ишларга жалб этилди.

Мен шу нарсадан мамнунманки, бугунги кунда пойтахтнинг тарихий қисмини янгилаш, жумладан шу ерда яшаётган кишиларга, оилаларга қулайликлар яратиш билан боғлиқ бўлган муаммоларни ҳал этишнинг энг мақбул йўллари топилди. Ахир бу ерда яшовчи, туб аҳолиси ўзбек миллатидан бўлган кишилар ўз халқининг расм- русумларига, отадан ўғилга ўтадиган анъаналарга қаттиқ риоя қиладилар. Ана шу боисдан эски шаҳарликларни ҳар томонлама қулай бўлган уйлар билан таъминлаш, осмонўпар бинолар қуриш, бажариб бўлинган барча зарур газ, канализация ва водопровод коммуникацияларини ўтказишдан ташқари, улар ўн йиллар мобайнида истиқомат қилган уйларни ҳам капитал таъмирлашдан чиқариш муҳим аҳамиятга эгадир. Бу ерда яшаган, бир парча ерга ўрганган, ана шу ерда етишган ҳосилдан баҳраманд бўлган кўпчилик оилалар баланд қаватли биноларга кўчишга унчалик рўйхушлик бермадилар. Ана шу боисдан ҳам бу оилаларга шахсий тарзда уй-жойлар қуриб олиш учун ер участкалари ажратилди. Уларга қарзлар бериш, қурилиш материаллари ажратиш ва ҳар жиҳатдан ёрдам кўрсатиш билан боғлиқ масалалар обдон ўйланди.

Бугунги кунда лойиҳа институтлари томонидан бир, икки ва уч

ИСТИҚБОЛНИ

К Е Л А Ж А К К А

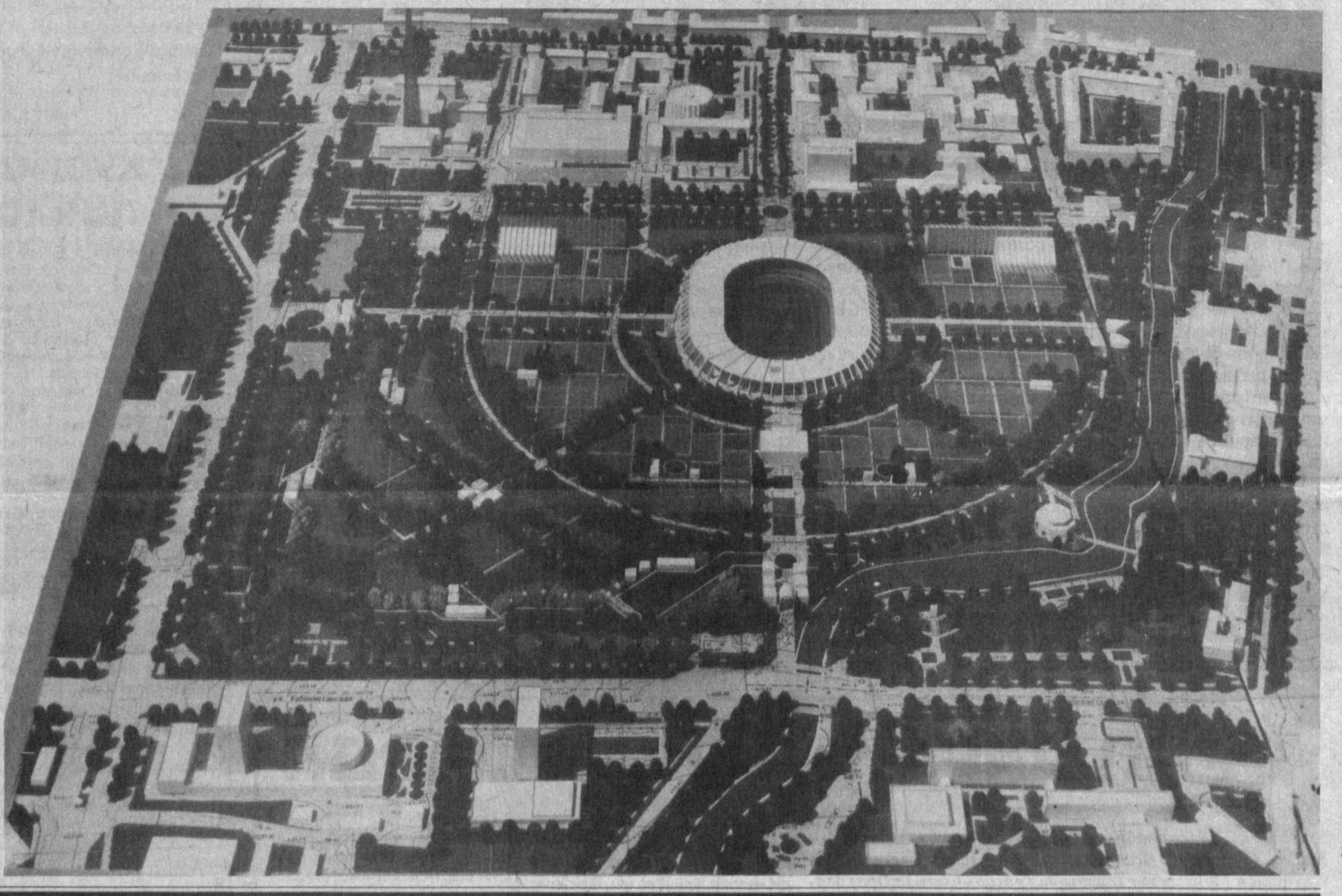

ПОЙТАХТНИНГ

Ислом тадқиқот маркази мажмуи

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорига биноан халқаро Ислом тадқиқот маркази ташкил этилди. Унга биноан Тошкентда марказнинг улкан мажмуаси қурилиши ҳам мўлжалланмоқда. Биз халқаро Ислом тадқиқот марказининг директори Абдулғани ҳожи Абдулло билан учрашиб, суҳбатлашдик.

— Муҳтарам тақсир, халқаро Ислом тадқиқот маркази қандай юмушларни амалга оширади?

— Бисмиллоҳир раҳмонир роҳийм. Маълумки, бизнинг мамлакатимиз Ўзбекистон қадимдан, яна ҳам аникроғи VII-VIII асрдан бошлаб бутун дунёга ислом мафкурасини тарқатиб келган, Имом Бухорий, Исо ат-Термизий сингари буюк алломаларга, Қуръони Каримдан кейин турадиган муқаддас китобларга бешик бўлган, қолаверса дин, ақида, маданият ўчоғи вазифасини ҳам адо этиб келган табаррук замин.

Бизнинг мамлакатимизда Ислом олами учун нафақат Қуръони Карим тафсирлари, изоҳлари, ҳадислар тўпламлари, балки улуғ ислом қонунлари ҳам ишланган. Шу сабаб ислом оламида тутган ўрнимиз ҳам юқори саналади. Имом Сарахсийнинг 32 жилдли, Имом Ризавийнинг 80 жилдли «Ислом қонунлари мажмуаси» фикримизга далил бўла олади. Айни пайтда шуни мамнуният билан айтиб ўтиш керакки, эътиқод масаласида ҳам талайгина юмушлар амалга оширилган. Ўнинчи асрда Ислом эътиқодини шакллантиришга буюк хизмат қилган имом Моторудийнинг ишлари бу борада таҳсинга лойиқдир.

Давримизнинг пешқадам адиби Чингиз Айтматов: «Ўзбекистон Ўрта Осиёда дин, эътиқод, маркази бўлиб келган» деб эътироф этганида айни ҳақиқатни гапирган эди. Демак, Ислом тадқиқот маркази минтақамизда катта вазифаларни амалга ошириши керак. Биз илмий Исломни, Ислом амалий йўлларини ишлаб чиқишимиз, халққа етказишимиз керак. Динимиз билан дунёвий илмларни яқинлаштиришимиз зарур. Чунки XVII асрдан бошлаб мадрасалардан дунёвий илмлар чиқиб кетган. Пайғамбаримиз: Муҳаммад алайхиссалом: «Илм икки хил: дунёвий илм, диний илм бўлади. Икковини ўрганиш фарз» деган эдилар ҳадиси шарифларида.

Ҳозир мафкурани илмий ислом асосида қурсак фойдадан ҳоли бўлмайди. Шунда динни ўз манфаатлари борасида ишлатувчиларга йўл қолмайди. Бозор иқтисодиёти шароитида ёшларимиз ҳаромдан ҳалолни фарқлашга эътибор берадилар.

Чет элларда ислом тадқиқот марказлари ишлаб турибди. Улар билан ҳам ҳамкорлик қиламиз.

— Тақсир, кўриниб турибдики, амалга ошириладиган ишлар катта вазифалардан иборат экан. Булар учун албатта ҳар қандай қулайликларга эга бўлган бино зарур...

— Шундай бино учун марказимизга Кўкча Оқтепаси мавзесидан жой ажратиб берилди. Бу ерга катта мажмуа қуриш режалаштирилган. Юз киши ишлайдиган идора учун бино қад кўтаради. Юз минг жилд китобга мўлжалланган кутубхона тикланади. Мажлислар зали бунёд этилади. Марказнинг янги техник жиҳозлар билан таъминланган ўз босмахонаси ҳам бўлади. Мана шу ҳудудда факультет яратиш ниятимиз ҳам бор. Ушбу марказ мажмуаси лойиҳаси Тошкент шаҳар архитектура ва шаҳарсозлик бош бошқармаси бошлиғи Маҳамаддамин Расулов бошчилигидаги меъморлар томонидан тайёрланди. Лойиҳани бир неча киши Мисрга, Вақф ишлари вазирлигига кўрсатиш ва маслаҳатлашиш учун олиб кетди. У ердаги биродарларимиз зарур таҳририятларни киритгандан сўнг қурилиш ишлари бошланади.

— Қурилиш неча йилда тугалланади?

— Икки йилда тугаллашни мўлжалладик. Тезроқ бўлса яна ҳам яхши.

— Эзгу ишларингизни тезроқ амалга ошишини тилаймиз.

— Ташаккур. Барчамизни аллоҳ таоло ўз паноҳида асрасин. Юртимиз тинч, фаровон бўлсин.

Темур УБАЙДУЛЛО ёзиб олди.

Анча вақтдан бери мутахассислар, олимлар ўртасида ҳаммаёғи ойнаванд, бетонлар билан ўралган замонавий шаҳарларда кишининг баҳри-дили очиладиган кўкаламзор, боғ-роғли ҳудудларни бунёд этиш мумкинлиги ёки йўқлиги тўғрисида баҳс юради. Айрим мутахассислар Токио, Рио-де Жанейро, Сеул каби йирик шаҳарларни мисол қилиб бу фикрни рад этсалар, бошқалар «қаловини топса қорни ҳам ёндириш» мумкинлигини, бинобарин астойдил ҳаракат қилиб жон куйдирилса замонавий шаҳарлар узра ҳам боғ-роғлар қад кўтариши мумкинлигини айтадилар. Чунончи, Марказий Осиёнинг машъали ҳисобланмиш Тошкент шаҳрида кўп қаватли уйлар, кенг кўчалар қурилиб у тобора замонавий тус олаётган бўлса-да, шу билан бирга ажойиб фавворапарга бойлиги ва кўкаламзор эканлиги билан ҳам меҳмонларни лол қолдириб, ҳамиша ўзига мафтун этади. Бироқ биз тошкентликлар ҳамиша қадрдон шаҳримизни янада гўзалроқ, кўркамроқ, ободроқ кўришни ва унда боғ-роғ, хиёбонларнинг кўпайишини истаймиз. Ахир ёзнинг тошкентчасига жазирама иссиқ пайтларда пойтахтликлар қуёш тиғидан соя-салқин оромгоҳларда сақланиб, ҳордиқ чиқаришни хоҳлайдилар. Ва шукрки, кейинги пайтларда Тошкент кўз ўнгимизда худди юқорида айтилганидек ўзининг ажойиб оромгоҳлари билан яхшиланиб бормоқда.

Ҳозир Тошкентда 20 га яқин истироҳат боғлари, ўнлаб хиёбон ва кўкаламзор дам олиш жойлари мавжуд бўлиб, улар салқинлиги, файз-тароватй ва сокинлиги билан кишиларни бағрига чорлайди.

Айниқса Мирзо Улуғбек майдонида яқинда қад кўтарган хиёбон ҳамшаҳарларимизнинг севимли дам олиш масканларидан бирига айланди. Шаҳар марказидаги «Мустақиллик» хиёбони ёнидаги 22 минг кубометр сувни сиғдирадиган сунъий кўл ҳам қисқа муддатда тошкентликлар ва пойтахт меҳмонларининг севимли ҳордиқ чиқариш жойига айланди. Кенг кўламдаги ободонлаштириш ва таъмирлаш ишлари олиб борилаётган А. Қодирий истироҳат боғи, «Мустақиллик», Амир Темур хиёбонлари ҳам тез орада бутунлай янги қиёфа касб этади.

Шундай бўлса-да шаҳар маъмурлари ва мутахассислар автомобиль ҳаракати тобора ортиб бораётган, экологик меъёр бўзилаётган ва яна бир қанча сабабларга кўра жадал ривожланаётган Тошкент шароитларида шаҳарни кўкаламзорлаштириш масалаларини энг асосий ўринга қўйиб уни қайта кўриб чиқиш лозимлиги тўғрисида якдил фикрга келишди. Бу иш эса осон эмас. Бинобарин, йиллараро шаклланиб қолган шаҳар режаси қиёфасини қайтадан кўриб чиқиш, уни замон талабларига мувофиқ керакли даражада ўзгартиришга тўғри келади. Бироқ бугунги кунгача пойтахт меъморчилик ва шаҳарсозлик бош бошқармаси ҳамда қатор лойиҳалаш институтлари мутахассислари томонидан Тошкентда, хусусан унинг марказий қисмида ўзаро боғланган сунъий ҳовузлар, кўллар, хиёбонлар, истироҳат боғлари тизимини — пойтахт «олмос камари»ни ташкил этиш бош режаси ишлаб чиқилди.

Яқин келажакда «Ўзэкспомарказ» Республика савдо-кўргазма марказидан бошланиб то А. Навоий майдонигача бўлган ҳудудни қамраб оладиган ягона йўналиш ўзининг зумрад маржони билан пойтахт марказига кўрк бағишлайди. Ва Анҳор бўйлари, «Пахтакор» ўйингоҳи, ён атрофи ҳудудлари билан А. Навоий номли Ўзбекистон миллий боғи, «Мустақиллик» хиёбони ва бошқа жойлар ушбу зумрад маржоннинг бамисли сайқаллан ган қаҳрабо доначаларига айланади. Ушбу гўзал пиёдалар йўлаги деярли беш километр масофагача манзарали тасма каби узайиб боради.

Ушбу ғоя турли иншоот ва қурилишлардан ҳоли бўлган ҳамда яшил «оролча»ларни бунёд этиш мумкин ҳудудларни излаш учун кенг кўламли ва мурак-

қаватли коттежларнинг вариантлари ишланди ва бу борадаги ишлар яна давом этмоқда. Бу коттежлар ташқи томонидан ҳам киши диққатини ўзига жалб қиладиган уйлар бўлиб, улар оила аъзоларининг сонига қараб уч хонадан саккиз хонага эгадир. Институтларнинг устахоналари ҳозир шундай коттежларнинг 20 га қадар турларини таклиф этмоқда. Шу ўринда диққатга сазовор бўлган бир жиҳатни эслатиб ўтмоқчи эдим. У бугунги бозор иқтисодиёти талабларига ҳам жуда мос келади. Жумладан, уй лойиҳасини буюртирадиган оила сал олдинроқ хизмат кўрсатишнинг қайси тармоғига мойиллигини белгилайди: у емакхона, сартарошхона, пойабзал устахонаси ва бошқа касб-ҳунар эгаси бўлиши мумкин. Бу хоҳиш албатта эътиборга олинади, бу нарса лойиҳада ўша оиланинг таъби ва талаблари ҳисобга олинади. Шундай қилиб, устахоналарга, ошхоналарга ва бошқа маиший хизмат кўрсатиш иншоотларига берилган турар жой коттежларининг биринчи қаватлари ягона бир тизимни ташкил этиб, бир вақтлари Эски шаҳар ўз шуҳратини топган устахоналар шаҳри анъаналарини қайтадан яратади. Ахир аввалари Эски шаҳар кўчаларининг номлари ҳам шу ерда истиқомат қилувчи касб эгаларининг касб-кори — Эгарчи, Маҳсидўзлик, Тақачи, Бешикчи, Дегрез деб аталгани ҳаммамизга аёнку!

Бу ерда яна шу нарсани таъкидлаш керакки, қуриладиган коттежлар ўзининг ташқи қиёфаси билан ҳам бир-биридан ажралиб туради. Баъзи коттежларда Ғарб архитектураси кўринишлари, бошқаларда эса ўзбек миллий меъморчилиги кўринишлари бўлади. Яна шундай уйлар бўладики, уларда қоришиқ услублар ўз ифодасини топади.

КЎЗЛАБ

Бундай коттежлар қурилиши 2000 йилга қадар мўлжалланган бўлиб, вақти келиб улар Сағбон, Қорасарой кўчаларига чирой бағишлайди. Шуни айтиш лозимки, бу кўчаларда шундай коттежларни бунёд этиш ишлари келгуси йилдан бошланади.

Яна бир гап: «Ўзколхозқурилиш» тресси коттежлар қурилишини бошлаб юборди. Фарғона йўли кўчасида қурилаётган, ҳадемай ўзининг кўриниши ва меъморий жиҳатлари билан турли-туман бўлган 20 та коттеж кўзни қувонтиради.

«Мойқўрғон» даҳасида бунёд бўлган янги мавзени қувонч билан айтиш керак. Бу ерда бири-биридан чиройли икки ва уч қаватли коттежлар бунёд этилди. Бу коттежлар ўзининг ташқи ва ички кўринишлари, қулайликлари билан алоҳида ажралиб туради. Унда аввалги қурилишларда фойдаланилмаган усуллар қўлланилди. Ҳар бир уй алоҳида йўлакка, меҳмонхонага, иккита ётоқхонага, хонага, кенг ошхонага эга. Яна бир муҳим томонини айтиб ўтиш керак: бу коттежларда иситиладиган гараж, омборхона ва ҳатто қуёшда тобланадиган жойлар бўлади.

Бир сўз билан айтганда, дадиллик билан тайёрланаётган бир қанча лойиҳалар тахт. Энди уни ҳаётга тадбиқ этиш керак. Бу лойиҳаларнинг ҳаммаси шаҳарсозлик ва меъморчилигимизда янги саҳифа бўлиб, у пойтахтимизнинг гўзаллигига янада зеболик қўшади. Маълумки, Қорасарой ва Сағбон кўчаларида гузарлар қурилиши ҳам бошлаб юборилди. Бу гузарлар бошқа қурилишлар сингари кўзимизни қувонтираётган янги кўчаларимиз ҳуснига ҳусн қўшади. Бир ва икки қаватли иккита гузар қурилишини «Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорацияси ва қурилиш вазирлиги тресті бўлинмалари олиб бормоқда. Бу гузарлар шу йилнинг охирига қадар ниҳоясига етказилади. Ана шу маҳаллаларнинг марказлари учун жойлар ҳам жуда рисоладагидек танланган. Масалан, 200-250 кишига мўлжалланган зал кўзда тутилган, иккита дўкон, маиший хизмат кўрсатиш нуқталари ўз ўрнини эгаллайдиган майдон ҳам пухта ўйланган. Бир сўз билан айтганда улар ўзига хос бўлган ижтимоий кичик мажмуалардир. Бу ўринда яна бир ибратли жиҳатни айтиб ўтмоқчимиз. Гузарларнинг ҳар бири расм-русумлар бажариладиган хонага эга бўлади, бундан ташқари бу гузарларда майдон бўлиб, ўз-ўзини бошқарадиган маҳалла идораси ундан ўз эҳтиёжига кўра фойдаланиши мумкин, яъни уни цех учун ижарага бериши, ўсмирлар клуби очиши мумкин. Бу масалани маҳалла идораси ўзи ҳал қилади. Бинобарин, бугунги кунда маҳаллаларга бўлган эътибор жуда ҳам кучайган. Ана шу боисдан ҳам ҳар бир маҳалладош ўз халқининг расм-русумларини бемалол бажариши мумкин. Миллий анъаналаримиз катта кучга эга бўлиб, у халқимиз қадриятларини янада чуқурроқ англашга, ўтмишни хотирлашга, халқимизнинг маънавий дунёсидан кенг баҳраманд бўлишга ёрдам беради.

Ҳаммаси бўлиб Эски шаҳарда Зарқайнар, Чимбой-Чиғатой ва бошқа кўчаларда ўнга яқин гузарлар қурилиши кўзда тутилмоқда.

Барча лойиҳаларни ишлаб чиқиш осон иш эмас, албатта. Ахир қўлимизда жуда ноёб бўлган мерос турибди. Ана шу боисдан ҳам биз таъмирлаш ишларига чуқур ўйлаб, етти ўлчаб бир кесган ҳолда, қачонлардир аждодларимиз қуриб кетган иншоотларга шикаст етказмаган ҳолда ёндошишни ўйламоқдамиз. Лекин Эски шаҳар учун кўплаб савдо ва маиший хизмат иншоотлари қуриш талаб этилади. Шу боисдан ҳозирги пайтда янги лойиҳалар устида қизғин иш олиб бормоқдамиз. Вақти келиб маҳаллалар атрофида бутун-бутун мавзелар бунёд этиш кўзда тутилмоқда. Бу мавзелар мўъжазгина бўлса-да, уларда барча ижтимоий ва маиший иншоотлар жамулжам бўлади. Масалан, уйлар яқинида янги мактаблар, болалар боғчалари, дўконлар тармоқлари, болалар клублари, хуллас, маҳалладошларнинг кундалик турмушига нимаики керак бўлса ҳаммаси бунёд этилади.

Мана шу барча тадбирлар ҳаммадан ҳам кўра маҳаллалар обрўси ва нуфузини янада оширади. Бу лойиҳаларни амалга ошириш ишлари 1996 йилда бошланади ва у 2000 йилда ниҳоясига етказилади.

Шундай қилиб, Эски шаҳар қадамба-қадам, шошилмасдан ўзининг янги қиёфасига эга бўлиб бормоқда. Унда замонавийлик кўринишлари ўз аксини топмоқда. Лойиҳаларимизда асрлардан бери сақланиб келаётган ёдгорликларни иложи борича асраб қолиш ўйланган. Архитекторлар, лойиҳачилар аждодларимизнинг меъморчилик намуналари янги бунёд этиладиган биноларга ўзига хос ҳусн бағишлашини ҳам эътиборга олганлар. Энг муҳими даврлар алоқаси сақланади. Бир сўз билан айтганда Эски шаҳар тобора ёшариб, кишилар кўз ўнгида гўзаллашиб бормоқда.

Ойдин СОБИРОВА.

ЮЗ ТУТГАН ШАҲАР

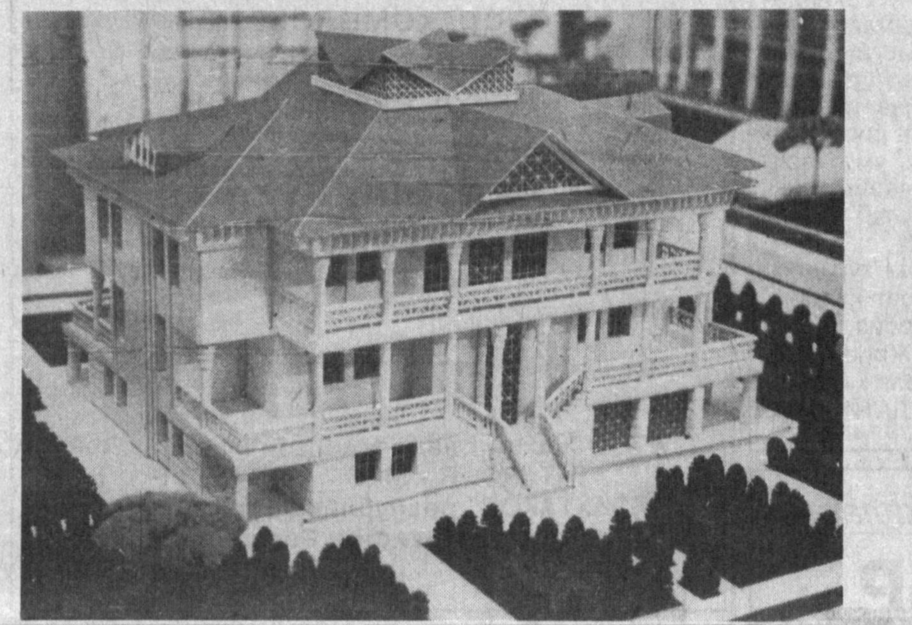

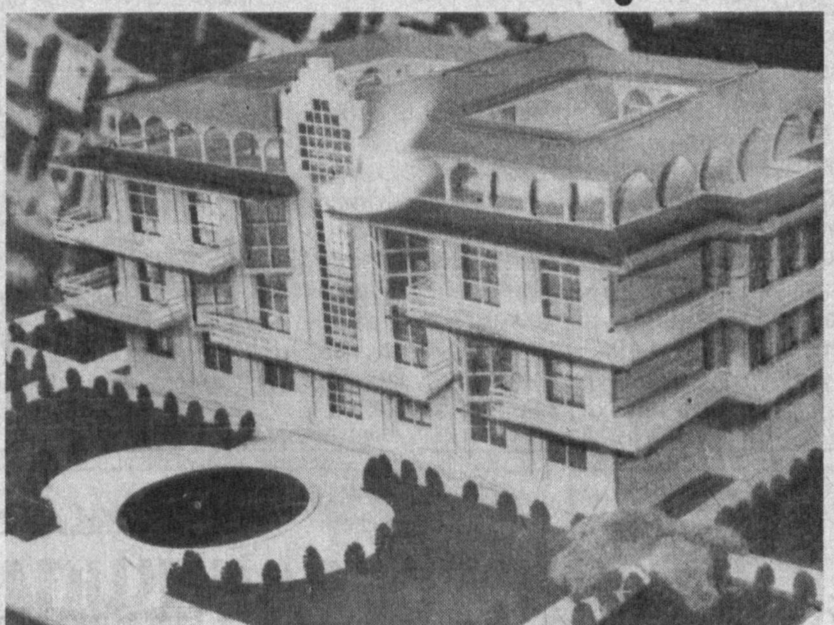

ОЛМОС КАМАРИ

каб ишни амалга оширишни тақозо қиларди. Танланган жойларда муфассал геодезик тадқиқотлар ўтказилди. Унинг типографик суратлари олинди, режалаштириш кўрсаткичлари янгиланди. Тупроқ билан қопланиши лозим бўлган участкаларнинг схемалари ишлаб чиқилди. Шуни таъкидлаб ўтиш жоизки, мутахассислар ушбу дам олиш ҳудуди қурилишида шу жойларнинг аллақачонлар шаклланиб қолган рельефидан — дарахтлар жойлашиши, пиёдалар йўлларининг шаклларидан уларни ўзгартирмаган ҳолда ижодий фойдаланишга қарор қилдилар. Бугунги кунда лойиҳачилар, меъморлар, дизайнерлар йўлнинг ҳар бир «қарич»идан самарали фойдаланиш устида ишламоқдалар. Зеро, ушбу масала бир қараганда осон кўринади, аслида дам олиш масканини шундай бунёд этиш лозимки, токи унда ҳар бир киши ўзини эркин ҳис этиб, маза қилиб дам олсин.

Ушбу ҳудуднинг ноёблиги шунда бўладики, у дам олишнинг ўзига хос турли элементларини бирлаштиради. Масалан, «Пахтакор» ўйингоҳининг яшил ҳудудида спорт ҳаёти жўш уради: бадминтон, футбол, волейбол ўйинлари учун майдончалар қурилади. Бу ерда, шунингдек сунъий кўл атрофида кўплаб чиройли майдончалар, фавворалар қўр тўкади, турли хил дарахтлар экилади. Ва уларнинг барчаси режали равишда битта катта яшил ҳудудга бирлашиб кетади. «Туркистон» саройи атрофида эса ҳақиқий енгил театр руҳи ҳукм суради ва бундай руҳга эришиш учун меъморчиликнинг кичик шакллари, ўзига хос гулзорлар, файзли фавворалар каби турли хил меъморий эстетик элементлардан фойдаланилади.

«Меҳржон» боғида эса асосий эътибор болаларнинг кўнгилли дам олишлари учун яратиладиган қулайликларга қаратилади. Чунончи, боғнинг кенг таъмирланиши чоғида янги-янги ўйин аттракционлари, турли хил арғимчоқлар — хуллас болаларни хушнуд этадиган кўплаб дам олиш воситалари қурилишига аҳамият берилади.

Ва ушбу ноёб дам олиш ҳудуди — «Олмос камар»нинг очилиши келаси «Наврўз» байрамига мўлжалланаётгани сабабли бугун меъморлар ва дизайнерлар ҳудуд кўринишининг барча вариантлари устида: фавворaларнинг ташқи қиёфаси, кичик боғлар шакллари, ёритгичлар ва уларнинг жойлашиши ҳамда шаҳар қиёфасига ўзига хос гўзаллик бахш этадиган кўплаб нарсалар юзасидан изланмоқдалар.

Маъмурий композиция борасида эса дам олиш ҳудудида чиройли ўриндиқлар, кичик қаҳвахоналарнинг енгил шаклларига кўпроқ эътибор қаратилади. Албатта бундай чиройли қиёфада ушбу дам олиш ҳудуди кишиларга енгиллик ва байрамона кайфият бахш этади.

Яшил «гилам» шунингдек Шайхонтоҳур тумани ҳудудига ҳам тўшалади. Бу ерда 12 гектарлик бўш жойда истироҳат боғи ҳудудини ташкил этиш учун тайёргарлик юмушлари бошланиб кетди. «Белтепа» турар жой даҳасидаги режалаштирилаётган хиёбон янги қурилишлар қиёфасини янада гўзаллаштириб юборади.

Қорақамиш даҳасида қурилиши мўлжалланаётган кичик хиёбон ҳам ҳудуд умумий қиёфасига кичик яшил бурчак сифатида сингиб кетади. Бунинг учун жой танланди ва тез орада бунёдкорлик ишлари бошланиб кетади.

Шуниси қувонарлики, пойтахтни ободонлаштиришнинг асосий йўналишларидан бири — бу ҳамма ерларда манзарали хиёбонлар, боғлар, кўкаламзор ерларнинг бунёд этилиши бўлиб қолмоқда. Бу яшил оромгоҳлар эса Тошкентни мусаффо ҳаво билан тўлдиради.

Муҳими шундаки, Тошкентнинг бўлғуси «Олмос камари»да хиёбон ўтлоқ, боғ-роғларнинг кўзни қувнатадиган яшиллиги каналлар, сунъий кўллар ҳамда фавворaларнинг кумуш белбоғи билан уйғунликда пойтахтимиз ҳуснига янада ҳусн қўшади.

Дилмурод ИСМОИЛОВ.

ТОШКЕНТ ҲАЙВОНОТ БОҒИ КЎЧИШ ТАРАДДУДИДА

Тошкент ҳайвонот боғида айни шу кезларда бироз сокинлик ҳукм сургандек бўлиб турибди. Бу ерга келувчилар сони бирмунча камайди. Чунки уларнинг аксариятини ташкил этадиган болаларнинг мактаблардаги машғулотлари бошланди. Лекин барибир ҳайвонот боғи ўзининг кундалик, тўлақонли ҳаёти билан яшамоқда. Унинг ходимлари бу ерда боқиладиган ҳайвонлар учун озуқалар тайёрламоқдалар, бошқа давлатдан келтириладиган янги жонивор—бегемот учун қафас қурмоқдалар. Бу ерда маймун, туя, холдор кийик, бўрилар, тулки, камерун эчкиси болалади. Очиқликда ҳадеганда кўпаявермайдиган қора пантера ҳам болалаш арафасида турибди. Бу нарсаларнинг ҳаммаси ҳайвонлар учун яхши шароитлар яратилгандан дарак беради.

— Янги жойга кўчиб борганимиздан кейин бу шароитлар янада яхшиланади, — деб ҳисоблайди ҳайвонот боғи директори Рустам Мажидов. — Вақти келиб Ботаника боғи ҳудудининг бир қисмига жойлашадиган ҳайвонот боғи учун 60 гектар ер ажратилган Ҳозир ҳайвонот боғимиз эгаллаган 13 гектарлик жой билан таққослаганда ажратиладиган бу ерлар ҳайвонот боғидаги барча мавжудотлар учун яхши шароитлар яратади, бу ерда турли-туман қушлар ва ҳайвонлар учун очиқ қафаслар ва қишки иншоотлар бунёд этиш имконияти туғилади. Бир сўз билан айтганда, мисол учун олганда Германиядаги ҳайвонот боғидан ёмон бўлмаган шундай боғни яратиш имкониятига эга бўламиз.

Янги ҳайвонот боғи лойиҳасини «Тошгипрогор» мутахассислари тайёрлашяпти. Уларнинг олдида турган вазифа оддий эмас. Чунки ҳайвонот боғини Ботаника боғи ҳудудига шундай жойлаштириш кераккки, бундан ҳар икки томон ҳам манфаатдор бўлсин. Ана шу боисдан қурилиш учун бирмунча чет участка танланди. 20 гектарда қурилиш ишлари бошлаб юборилди. Маъмурий бино қарийб тайёр. Айрим кенг хоналарда хўжалик хоналари, гараж, ошхона, ветеринария клиникаси жойлашади.

— Янги ҳайвонот боғи қурилиши ниҳоясига етказилгандан кейин, — деб давом этади Рустам Мажидович, — шаҳар бюджетидан ҳайвонларни сотиб олиш учун маблағ ажратилади. Ҳайвонларнинг турларини 800 тага етказиш режаларимиз бор. Ваҳоланки, ҳозир бизда 156 турдаги ҳайвонлар сақланади. Бунинг учун ҳозирнинг ўзидаёқ Алмати, Свердловск, Москва, Киев, Болтиқбўйидаги ҳайвонот боғлари билан алоқалар боғлашни бошладик. Мутахассислар билан мулоқотда бўлиш ишни йўлга қўйишга, ҳайвонларни яхши парвариш қилишга, улар учун барча зарур шароитлар яратишга ёрдам беради.

Шундай қилиб, 1924 йили асос солинган Тошкент ҳайвонот боғи катта ўзгаришларга тараддуд кўрмоқда. Бу ерда уни анчадан бери кутишар эди. Бу ўзгаришларга катта умид билдирилмоқда. Яқин келажакда бу ерга ташриф буюрадиганлар ҳайвонот боғининг такомиллашуви ва тараққиётидаги янги босқичга ўзлари баҳо берадилар,.

Озод ҚОДИРОВ.

ЙЎЛЛАР: КЕНГ, РАВОН, БИР НЕЧА ДАРАЖАДА

Мустақилликка эришган Ўзбекистоннинг пойтахти — Тошкентнинг меъморчилиги ўзига хос ва замонавийдир. Шаҳримиз ўсиб, яхшиланиб, ривожланиб бормоқда. Айниқса, Республикамиз Мустақиллигининг 4 йиллиги арафасида ободонлаштириш ва қурилиш ишлари катта кўламда амалга оширилганлиги таҳсинга лойиқдир. Кейинги йилларда аввалгиларидан фарқли ўлароқ шаҳарларнинг транспорт тармоғини ривожлантириш ва такомиллаштиришга муҳим эътибор қаратилмоқда. Ниҳоятда долзарб ҳисобланмиш ушбу масала республикамиз раҳбарияти, жумладан шахсан Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов томонидан ҳам бир неча марта кўриб чиқилган ва юртбошимизнинг бу борадаги қимматли маслаҳатлари ҳамда тавсиялари лойиҳачи ва қурувчилар учун дастуриламал вазифасини ўтамоқда.

1

— Янги йўлларни лойиҳалаш ва мавжудларини таъмирлаш бўйича асосий ишлар кўлами Тошкент бош режалаш ва лойиҳалаш илмий-тадқиқот институти жамоасига юклатилган,— дейди биз билан суҳбатда ушбу институтнинг директори Баҳодир Одилхўжаев.— Ва институт жамоаси ушбу кенг кўламдаги дастурни муваффақиятли уддаламоқда. Албатта жамоамиз бундай иш билан биринчи марта шуғулланаётгани йўқ. Ўзининг 25 йиллик фаолияти давомида у ушбу соҳада маълум тажриба ва ютуқларни қўлга киритдики, энди улар бойитилиб янгитдан ривожлантирилмоқда. Шу билан бирга алоҳида таъкидлаб ўтиш жоизки, бугунги вазифаларни ҳал қилишнинг мураккаб томони — энди гап энг замонавий йўллар, ер ости транспорт йўллари, эстакадалар, кўприк йўллар ва қулайлиги, хавфсизлиги, меъморий томондан қиёмига етказилгани ҳамда бошқа хусусиятлари билан жаҳон андозалари талабларига жавоб берувчи бошқа иншоотлар тўғрисида кетмоқда. Бундан ташқари лойиҳачилар учун ҳам оз вақт берилган. 1995 йил йўл-транспорт қурилиши ишларини тезлаштириш ва уларнинг кўламларини кескин ошириш борасида туб бурилиш йили бўлиб қолади.

2

Шаҳар «қон томирлари»ни лойиҳалаштириш ишига 150 дан ортиқ муҳандис, архитектор, сметачилар ва бошқа соҳа мутахассисларидан иборат деярли бутун жамоамиз жалб этилган. Улар кўплаб қурилишларда муаллифлик назоратини ҳам доимий равишда амалга оширадилар. Биз Тошкент шаҳар архитектура ва шаҳарсозлик бош бошқармаси ва қандай даражада бўлмасин йўл-транспорт қурилишига алоқадор бўлган бошқа хизматлар билан ҳамкорликда иш олиб боряпмиз. Институтимиз томонидан ишлаб чиқилган шаҳарнинг комплекс транспорт схемаси биз учун бошланғич ҳужжат вазифасини ўтамоқда.

Амалдаги меъёрларга кўра, шаҳар аҳолиси иш жойига етиб бориши ёки у ёки бу савдо, маданият, маиший муассасаларда ишини битириши учун ўрта ҳисобда 40 дақиқадан ортиқ вақт сарфламаслиги керак. Шаҳарнинг марказий қисмига бориш учун эса кўпида 30 дақиқа кетиши керак. Бунда албатта пиёдаларга қийинчилик туғдирмаслик мақсадида оммавий йўловчи транспорти бекатларининг 400—500 метр атрофида бўлиши ҳисобга олиниши даркор. Бундан ташқари келгусида мўлжалланаётган транспорт оқимини қийинчиликларсиз ўтказиб юбориш имкониятига эга бўлиши лозим бўлган кўча тармоғининг зичлиги ҳам эътиборга олинади. Ҳисоб-китобларга кўра 2010 йилга бориб фақат шахсий автомобиллар сони уч баравар кўпаяди ва бу кўрсаткичга кўра ҳозиргидек ҳар минг аҳолига 50 та эмас, балки 150 дона машина тўғри келади. Афсуски, ҳозирги кундаги мавжуд зичлик талаблар даражасида эмас.

3

Илгариги пайтда йўл қўйилган камчиликларнинг ўрнини тўлдириш вақти келди. Мана шунинг учун ҳам кейинги йилларда, айниқса жорий йилда шаҳар марказий серқатнов йўлларини лойиҳалаштириш ва қуриш жадал тусга кирди. Кейинги пайтларда эришилган ютуқлардан бири сифатида Жанубий шоҳбекатдан А. Қаҳҳор кўчаси бўйлаб темир йўлга параллел ҳолдаги юк автойўли 1-участкасининг қуриб битказилишини ҳақли равишда тилга олиб ўтиш мумкин. Ушбу йўлнинг кейинги қисмини Мирсолиҳов (собиқ Сарикўл) кўчасигача яқинда фойдаланишга топширилган шоҳбекат олди майдонидаги ер ости транспорт йўлидан чиқадиган қилиб қуриш мўлжалланмоқда. Бундан ташқари Фарғона йўли кўчасида бош темир йўли устидан қурилган катта ҳажмдаги кўприк йўл ҳам фойдаланишга топширилди. Шунингдек, Ал-Хоразмий, Қорасув, Сергели, Юнусобод ва бошқа бир қатор даҳаларда янги замонавий кўчалар бунёд этилди. Ва бу ерларда қурилиш ишлари давом этмоқда.

4

Бугун пойтахт транспорт тармоғи ривожланишидаги яхши томонга бурилишга ўтган йилдан замин яратилганди, дейишимиз мумкин. Бу албатта ҳукумат қарорларини ҳамда шаҳар ҳокимлиги томонидан ишлаб чиқилган маълум мақсадга йўналтирилган ва аниқ тадбирларни ҳаётга тадбиқ этишда пухта ўйланган ва қатъий ҳатти-ҳаракатлар натижасидир.

Бироқ олдинда ҳали бир талай ишлар турибди. Яқин фурсат ичида турли йиллар ичида шаҳарнинг қатор ҳудудларида кўча-йўл тармоқларини ривожлантиришда йўл қўйилган камчиликларга барҳам бериш зарур. Аввалaмбор, айрим бошланган яхши ишларнинг ниҳоясига етказилмаганлигига эътибор қаратиш керак. Бошқача қилиб айтганда айрим жойларда лойиҳадан фарқли равишда кўчаларнинг бир-бирлари билан боғланмаган алоҳида участкалари қурилган, холос. Натижада улардан етарли даражада самарали фойдаланиб бўлмаяпти. Мисол тариқасида Халқлар дўстлиги — Аҳмад Дониш серқатнов марказий кўчасини олишимиз мумкин. Бу ерда С. Раҳимов боғидан темир йўл линияси устидаги кўприк йўлгача бўлган қисм қурилиши охирига етказилмаган. Худди шундай камчиликни А. Қодирий марказий кўчасида ҳам учратамиз. Бу ерда Тошкентнинг Эски шаҳар қисмидаги йўл участкалари қуриб битказилмаганлигини кўрамиз. Шунинг учун у Фарғона йўли кўчаси ва Шоҳбекат олди майдонидаги ер ости транспорт йўлига чиқиш имкониятидан маҳрум. Шу сабабдан шаҳарда, айниқса унинг марказий қисмида муаммолар туғилди: бу ердаги мавжуд транспорт тугунлари ўзларининг ўтказиш имкониятларидан фойдаланиб бўлдилар. Бундай тугунларни Навоий, Ш. Рашидов, Лоҳутий, А. Темур, А. Қодирий, Ғ. Ғулом ва бошқа кўчаларда кўриш мумкин.

5

Шуниси қувонарлики, пойтахтдаги транспорт ҳаракати муаммоларининг ўзига хос ажойиб ечимлари топилганлигини ҳам кўряпмиз. Масалан, Олой бозори олдида Амир Темур ва А. Қодирий кўчалари кесишмаси ҳам ўзига хос лойиҳалаштирилди. Ер остидан, бироқ поездлар устидан ер ости транспорт йўли ўтказилади. Унинг кенглиги эса ҳар икки томонга уч қатордан транспорт воситаларининг ҳаракатланишига имкон беради. Ҳозирги кунда бу ерда қурилиш-тиклаш ишлари фаол давом этмоқда. Янги кўприк йўлнинг битказилиши эса келгуси йилга мўлжалланмоқда.

Шаҳар оммавий йўловчи транспортини ривожлантиришда эндиликда асосий эътибор экологик тоза метрополитен, трамвай ва троллейбусга қаратилади. Бироқ электр транспортлари учун анчагина узун бўлган кенг марказий кўчалар тармоғи даркор. Аҳолига, айниқса биринчи навбатда пойтахтнинг Эски шаҳар қисмида яшовчи аҳолига хизмат кўрсатишни тубдан яхшилаш мақсадида яқин йилларда умумшаҳар аҳамиятига эга бўлган бир қатор транспорт марказий кўчаларини лойиҳалаштириш ва қуриш мўлжалланмоқда. Эски шаҳарда ҳозирги кунгача трамвай ва троллейбуслар юра олмайдиган кўплаб тор ва қийшиқ кўчалар сақланиб қолганлиги сир эмас. Аста-секин бунга барҳам берилади. 1995-1996 йилларда Форобий, Сағбон, Қорасарой, Бобожонов, Уйғур каби Эски шаҳар кўчаларини таъмирлашни тугатиш кўзда тутилган.

6

Тошкент шаҳрининг шимоли-ғарбий йўналишини кесиб ўтиб Тошкент туманининг маркази — Келесга чиқадиган А. Қодирий кўчаси пойтахт кўчаси пойтахт учун жуда муҳим аҳамиятга эгадир. Ушбу марказий кўчанинг А. Темур кўчасидан Ҳамза кўчасигача бўлган биринчи босқичи битказилиб бўлинди. Шунингдек, пойтахт учун марказни Қўйлиқ даҳаси билан боғлайдиган, пойтахт вилояти шаҳарлари, қўшни Тожикистонга тўғридан-тўғри чиқишни таъминлайдиган марказий Фарғона йўли кўчаси ҳам энг муҳим транспорт «қон томирлари»дан ҳисобланади. Ушбу кўчанинг жадал қурилаётгани, кенгаяётгани ва тўғриланаётгани кўзни қувонтиради. Яқин фурсат ичида бутун йўналиши бўйлаб, юқорида тилга олинган Халқлар дўстлиги — Аҳмад Дониш марказий кўчаси ишга тушади. Бу ерда С. Раҳимов боғидан Ҳ. Асомов (собиқ София шоҳ кўчаси) кўчасигача бўлган йўлни қуриб битказиш юмушлари қолди. Эътиборга сазовор томони, бу ерда транспортнинг жадал ҳаракатига халал бермаслик мақсадида барча кесишмалар турли хил йўллар билан амалга оширяпти.

7

Мен юқорида транспортнинг экологик тоза, ҳавони булғамайдиган турларига келажакда асосий эътибор қаратилади, дегандим. Тез орада Сергели даҳасигача трамвай йўлларини узайтиришга имкон туғилади. Йўлларни ўзига хос қуриш туфайли ушбу йўналишни тезюрар усулда топшириш мўлжалланяпти. Шунингдек, трамвай линиялари Фарғона йўли кўчаси бўйлаб пойтахтдаги энг ёш Бектемир туманигача етиб боради. Яланғоч ва Чилонзор даҳаларига ўтказилади.

Троллейбус йўналишлари эса Сағбон, Қорасарой, Форобий, А. Қодирий каби Эски шаҳар кўчаларини Эски Жўва бозори, шаҳар маркази, Талабалар шаҳарчаси ва «Шимолий» темир йўл шоҳбекати билан боғлайди.

8

Энди эса икки оғиз яқин келажакка мўлжалланган режалар тўғрисида. Қатор кўчалар кесишмаларида институт лойиҳасига кўра турли даражаларда замонавий транспорт айланмалари (чорраҳаларини) қуриш мўлжалланмоқда. Жумладан, Яккасарой туманида Бобур ва У. Носир (собиқ Ш. Руставели) кўчалари кесишмасида шундай йўлни қуриш режалаштириляпти. Институтимиз мутахассислари «Тошгипротранс» институти билан ижодий ҳамкорликда олти йўналишли ҳаракатга эга кўприк йўл лойиҳасини ишлаб чиқишди ва у жуда ноёб иншоот эканлиги билан алоҳида ажралиб туради. У Мирсаидов кўчасида бунёд этилади. Бизнинг ҳамкорликдаги бошқа ишимиз — Бўржар канали устидаги кўприк қуриб битказилди.

Бир сўз билан айтганда институтимиз жамоаси бутун ижодий куч-қувватини мустақиллигимизни мустаҳкамлаш, шаҳримизнинг янада гўзал ва обод бўлишини таъминлаш мақсадида сарфлаган ҳолда меҳнат қиляпти.

Икром АХМЕТОВ ёзиб олди.

СУРАТДА: Бобур ва У. Носир марказий кўчаларининг чорраҳаси макетда ана шундай акс этган.

В. Харитонов олган сурат.

Ўлкамизнинг шифобахш неъматлари

ПАЛОВНИНГ ЖОНИ, ФОЙДАНИНГ КОНИ

Ҳосили кўплигидан ёки атрофга новдалари эгилиб, олтиндай товланиб пишган беҳиларни кўрган одам кўз олдига беихтиёр беҳи палов, беҳи жаркоп, беҳи димлама ва бошқа таомлар келиши мумкин. Биз бугун ана шу неъматнинг инсонга фойдали томонлари ҳақида сўз юритамиз.

Беҳи жуда қадимги мева дарахтларидан, ватани Эрон, Кавказ, Туркия ҳудудларидир. Жаҳонга, жумладан Ўрта Осиёга ана шу жойлардан тарқалган. Деҳқонлар беҳини 4000 йилдан ҳам кўпроқ давр ичида экиб, парвариш қилиб келадилар ва мевасидан баҳраманд бўладилар.

Ўзбекистонда беҳининг 20 нави етиштирилади. Бу мева консерва саноати учун энг яхши хом ашё ҳисобланади. Ундан қиём тайёрланади, нектар олинади, шарбатини чиқариб консерва қилинади.

Ўз таркибида дармондориларнинг кўплиги жиҳатидан беҳи олма, нок ва олчадан афзалроқдир. Жавҳар (яъни кислотаси) кўплигидан эса лимонга яқин туради.

Табобат илмининг бобокалони Абу Али ибн Сино унинг шифобахшлиги тўғрисида қуйидагиларни айтиб ўтган: «...чўққа кўмилган беҳи енгилроқ ва фойдалироқ бўлади. У шундай пиширилади, ичини кавлаб уруғи чиқариб ташланади ва ичига асал солиб, устига лой чаплаб қўрга кўмилади.

Беҳи терлашни тўхтатади...

...Беҳининг сиқиб олинган шарбати «тикка нафас олиш» ва астмада фойдалидир. У қон туфлашни ҳам тўхтатади. Уруғи эса томоқ қирилишида фойда қилади ва ўпка найини юмшатади, шиллиғи ҳам ўпка найини юмшатади.

...Беҳи қусишни тўхтатишда фойда қилади, чанқовни босади, меъдани кучайтиради. Жуда ҳам камайган иштаҳани очиш учун беҳидан шарбат тайёрланади. Бу шарбат меъда фаолиятини яхшилаб, балғамни ҳам тўхтатади...»

Кўриниб турибдики, беҳи билан анчагина касаллик даволаниб келинган. Унинг устига лой чаплаб қўрга кўмиш усули ўрнига духовка ёки қасқонда ҳам пишириш мумкин. Бунинг учун беҳи яхшилаб ювилади ва ичи ўйиб олиниб «косача» ҳосил қилинади. Ичига хоҳласангиз сариёғ, хоҳласангиз асал ёки ёнғоқ мағзига шакар аралаштириб, ёхуд бодом мағзи билан кишмишнинг гўшт қиймалагичдан ўтказилганини солиб тўлдирасиз. Ҳар бир беҳини қўйиб, қасқон лаппагига жойлаштирасиз-да, 35-40 дақиқа давомида буғлаб пиширасиз. Агар газ духовкасида пиширмоқчи бўлсангиз ликопчага сув қуйиб духовка патниси устига қўйинг. Шунда тепадан таъсир қиладиган иссиқ ва ликопчадаги сувнинг буғи билан ҳил-ҳил пишади.

Куз ва қиш фаслларида паловга беҳи солиб дамлашнинг ҳам инсон танаси учун жуда фойдаси бор. Агар томорқангизда бир туп беҳи бўлса ҳам паловнинг жони, шунингдек, турли хасталикларни табиий йўл билан даволашда фойданинг кони ҳам бўлишига нима етсин.

Дония ЗОКИРОВА.

ЗАНЖИРСИЗ БОҒЛАШ

Бир юртда бир йигит бор экан. Уни ҳеч кими йўқлиги учун, маҳалла қариялари келишиб уйлантириб бошини икки қилиб, бўйдоқлик дунёсини тарк этсин дея қарор қилишибди. Ва бир мусулмон қизини никоҳлаб беришибди. Аввалига улар бир-бирига ширин сўзлик, меҳрибонлик ила яшай бошлашибди. Лекин бироз вақт ўтгач йигит ўзгариб қолибди. Ўзидан-ўзи сал нарсага жиғибийрони чиқиб хотинига бақирар, танбеҳ бериб, тергайдиган бўлибди. Хотини эрига нима бўлаётганини тушуна олмас, йиғлашдан ўзга чораси йўқ экан. Шу зайлда умрларининг шодон ёшлик онлари ўтиб борар экан. Бир куни йигит ишдан келса, уйида хотини йўқ. Жаҳли чиқиб, бироз кутибди. Хотини келавермагач, қўни-қўшниларникидан дараклаб кўрибди. Кейин аниқ бўлишича хотини отасиникига бутунлай кетиб қолган экан. Орқасидан боришга йигитнинг ғурури йўл бермабди.

Бу воқеа тез орада маҳалла қарияларининг қулоғига етибди. Улар йигитни олдиларига чорлаб, хотини билан ўрталарида нима гап ўтганлигини сўрашибди. Шунда йигит «Ҳеч гап ўтгани йўқ, ишдан келсам уйда йўқ», дебди. Қариялар аввалроқ ҳам кетишига бирор сабаб бўладиган гап ўтмаганини эшитишиб, кетиб қолган келинни енгилтакликда айблашибди. Шунда қишлоқда Доно бобо деб ном олган қария: «Қани, ўғлим, оилангда ким устун эди, хотинингга қандай муомала қилар эдинг, ҳаммасини яширмай бизга айт, биз ўзимиз хулоса чиқариб оламиз», дебди. Йигит уйида ўзи ҳукмрон эканлигини, хотинига сўз бермаслигини, тергаб, йўл-йўриқ кўрсатишигача мағрурланиб гапириб берибди. Ҳамма йигитнинг гапларини маъқуллашибди. Доно бобо эса узоқ ўйлаб туриб: «Ўғлим, айб сенда экан, сенга ўпич етишмас экан», дебди. Тўпланган одамлар ҳайрон бўлиб: «Доно бобо, нега унда дейсиз? Ахир у ҳақиқий йигитнинг йўлини тутганку! Гапларингизга тушунолмадик, нега айб унда бўлади, бизга ҳам тушунтириб беринг», дейишибди. Қария кулиб: «Тўғри, оилада эркак киши бош бўлиши керак, лекин ҳаддини ҳам билиши керак. Тўғри, тергаб туриш керак, лекин айбини кўрсатган ҳолда, босиқлик билан қарамоқ керак. Тўғри, баъзан дўқ қилиб айбига жазо бериш керак, лекин уйдан чиқарингда, кўчадан келарингда бир карра ўпиб қўйишни унутмаслик керак. Негаки, кетарингда ўпганинг уни уйингга занжирсиз боғлаб қўйганинг. У сени орқангдан қарғаб эмас алқаб туради, ишларинг ҳам ривожланади. Келарингда ўпганинг «Мен сени тергайман, дўқлайман, вақти келса хафа қиламан, лекин сен кўнглингга олма, мен сен учун меҳнат қиламан, сен учун яшайман деганинг бўлади!» — дебди.

Ибратли ривоятлар

Шундан сўнг қариялар ўртага тушиб, йигитнинг хотинини олиб келиб яраштириб қўйишибди. Йигит бундан кейин Доно бобо ўгитларига амал қилган ҳолда яшаб, узоқ йиллар умр гузаронлик кечиришган экан.

Қиссадан ҳисса шулким, ҳаётда нималар бўлмайди. Бошга тушганни кўз кўрар дейишади. Сизлар ҳам Доно бобо айтганидек ишингизга кетарда, ишингиздан келарда, аёлингизни суйиб қўйишни унутманг! Бу аёлингизга озгина эътибор саналиб, оилангизнинг мустаҳкам бўлишига сабаб бўлади.

ҚАЙНАР БУЛОҚ

Қадим замонда бир ака-сингил бўлишган экан. Улар бир-бирларига роса меҳрибон, аҳил эканлар. Акаси қўли гул дурадгор экан. Синглиси акасига мададкор экан. Шундай қилиб вақтлар ўтар, улар шу зайлда умр кечиришар экан. Акаси бир куни бир бойнинг эшик-деразаларини таъмирлаб берибди. Ва бойнинг яккаю ягона қизига ошиқу беқарор бўлиб қолибди. Йигитнинг чаққонлиги, ноёб ҳунар эгаси эканлигини кўриб бойнинг ҳам йигитга қизиқиши ортиб, қизимни шундай йигитга бермасам кимга бераман, дея кўнглидан ўтказиб қўйибди. Ва ўртага оқсоқолларни қўйиб, қизини йигитга никоҳлаб берибди. Ака, келин, сингил бирга яшай бошлашибди. Аммо келин синглисини ёқтирмас экан. Шундай қилиб йиллар ўтаверибди, келин зуғумини қилаверибди, сингил бечора туну кун қонқон йиғлар экан. Ака бундан бехабар экан. Сингил юраги дарду ҳасратга тўлиб кетганда, сув баҳона булоқ бўйига бориб, ўз қалбини очиб, сирларини булоқ билан баҳам кўрар, шу билан бироз енгил тортгандай бўлар экан. Бир куни келин аясининг навбатдаги зуғуми сингил бечоранинг жон-жонидан ўтиб, ўзини қадрли жойи — булоқ бўйида йиғлаб ўтирса булоқ бирдан тилга кирибди: «Эй қизалоқ, тила тилагингни, ҳозироқ бажараман» дебди. Қиз ўйлаб ўтирмай: «Қанийди булоққа айланиб қолсаму, қайнаб, қайнаб оқсам», дебди. Сўзини тугатмай, булоққа айланиб қолибди. Бундан хабар топган одамлар булоқ бўйига келиб қарашса, булоқ тошиб-тошиб, қайнаб отилар эмиш. Одамлар бундай мўъжизани кўриб, ҳайратда қолишибди. Қишлоқда ёши улуғ бир кекса одам бор экан. У булоққа ва қизнинг акасига қараб туриб: «Қара, булоқ қайнаяпти! Сен унга қулоқ тут, борлиғ вужудинг билан тингла!.. Бу синглингнинг дарду ҳасратлари, ғам-андуҳлари, орзу-армонлари қайнаб чиқмоқда! Бу энди оддий булоқ эмас, келин аяни зуғумидан, аканинг беларволигидан кўнгли зада бўлиб, булоққа айланиб, фарёд чекаётган — қайнар сингил булоғи! Қайна, сингил... Қайна, сени ҳамма эшитсин!..» — дея, бошини сарак-сарак қилганича булоқдан йироқлаб кетибди.

Ака булоқ бўйида роса йиғлабди. У йиғлаган сари булоқ ҳайқириб, тошдан-тошга урилиб шарқириб оқар эмиш... Шу-шу тинчгина осойишта оқувчи булоқ ўз сокинлигини йўқотибди. Ва одамлар орасида «Қайна, сингил булоғи» дейиладиган бўлибди. Йиллар ўтган сари эса фақатгина «Қайна сингил» дейишибди. Бу қанчалик рост, қанчалик ёлғон билмадиму, умр чархпалаги бизга келгунича «Қайна сингил», «Қайни-сингил» бўлиб кетган эмиш.

Рост гапирдим, баъзан тўқидим. Сиз учун, азизлар, ривоят қилдим. Буни балким ёмон дерсиз, аммо мен яхши деб билдим. Жоиз бўлса хулосани ўзингизга ҳавола қилдим.

Севдора ЛАТИПОВА.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

1995 йил 25-30 сентябрь кунлари

ITF UZBEKISTAN '95

International Trade Fair

WTCC

Халқаро Савдо Кўргазмасида

11 давлатдан 130 фирмаларни тавсия қилади

Кўргазмада халқ хўжалигига тааллуқли кенг спектрдаги замонавий маҳсулот ва технологиялар намойиш этилади.

1995 йил
25 - 30 сентябрь кунлари
ҳар куни соат
10 дан 18.00 гача
"Ёшлик"
спорткомплексида
(Тошкент шаҳри,
Ўзбекистон кўчаси, 98 "а")

Сизларни лутфан кутамиз!

WTCC Жаҳон Савдо Маркази - Кельн, ГФР
INTARCOR - MED - Кельн, ГФР
"ПАХТАКОР" республика бирлашмаси,
Тошкент, Ўзбекистон Республикаси.

I-Марказий Осиё ўйинларида энг юқори натижага (7 та олтин медаль) эришиб мухлислар ишончини оқлаган чарм қўлқоп усталаримиз айни вақтда пойтахтимизда саноқли кунлардан сўнг очиладиган 18-Осиё чемпионатига қизгин ҳозирлик кўрмоқдалар.

Рустам Шарипов олган сурат.

ҒОЛИБЛАР АТЛАНТАГА БОРАДИ

Ўзбекистон Республикаси жисмоний тарбия ва спорт давлат қўмитасининг мажлислар залида 1-Марказий Осиё ўйинларининг якунлари ҳамда 1 октябрдан Тошкентда бошланадиган бокс бўйича 18-Осиё чемпионатига бағишланган матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикаси жисмоний тарбия ва спорт давлат қўмитаси раисининг ўринбосари Комил Юсупов, ушбу қўмита тарғибот бўлимининг бошлиғи Турсунқул Искандаров, 1-Марказий Осиё ўйинларининг бош котиби Роман Ицковлар иштирок этиб, йиғилган спорт журналистларига 1-Марказий Осиё ўйинларининг якуний натижалари, ўйинлар тўғрисида мутахассис ва меҳмонларнинг фикрлари, ҳомийлар кўмаги, унда ўзбекистонлик спортчиларнинг иштироки хусусида батафсил сўзлаб, қалам соҳибларини қизиқтирган кўплаб саволларига жавоб қайтаришди. Шуни қайд этиб ўтиш жоизки, 1-Марказий Осиё ўйинлари республикамизда 1984 йилдан бошлаб кенг кўламда ташкил этилган иккинчи комплекс мусобақалардир ва унинг муваффақиятли ўтгани албатта истиқлолга юз тутган Ўзбекистоннинг катта ютуғидир.

Сўнг Ўзбекистон Республикаси бокс федерациясининг бош котиби Алишер Қодиров йиғилганларни 18-Осиё чемпионатининг ташкилий томонлари билан таништирди. Шуниси қувонарлики, ушбу чемпионатни ўтказишга Хитой, Малайзия каби бир нечта мамлакат хоҳиш билдирган бўлса-да, Осиё бокс федерацияси кейинги пайтларда спортга муҳим эътибор қаратаётганини ҳисобга олган ҳолда Ўзбекистонни танлади. Ва бугунги кунгача Хитой, Япония, Корея, Ҳиндистон, Сингапур, Қувайт, Филиппин, Шимолий Корея, Эрон 18-Осиё давлати унда қатнашажакларини билдиришди. Осиё чемпионатида бизнинг энг номдор ва етакчи боксчиларимиздан Ҳ. Аҳмедов, Н. Отаев, Д. Ёрбековлар юртимиз шарафини ҳимоя қилишади.

1996 йили ўтказиладиган Олимпиада ўйинлари учун саралаш мусобақалари вазифасини ўтовчи ушбу чемпионатда 1 ва 2-ўринларни эгаллаган спортчилар Атланта йўлланмаларига эга бўладилар.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

Самбо

КУЧЛИ ОЛТИЛИК САФИДА

Яқинда Болгариянинг пойтахти София шаҳрида ўсмирлар ўртасида самбо кураши бўйича бўлиб ўтган 19-жаҳон биринчилиги ва эркаклар ўртасида жаҳон чемпионати ниҳоясига етди. Унда жаҳоннинг 22 мамлакатидан келган энг кучли спортчилар қатнашдилар. Уларнинг сафида АҚШ, Япония каби етакчи давлатлар, МДҲ мамлакатлари ҳамда ушбу мусобақаларда илк бор иштирок этган Ҳиндистон ва Нигериядан келган вакиллар ҳам бор эди. Мусобақаларда республикамиз шарафини ҳимоя қилган полвонларимиз ҳам муваффақият қозондилар. Акобир Қурбонов (74 килограмм, ички ишлар академиясидан) биринчи ўринни эгаллаб, олтин медалга сазовор бўлди. Бронза соврини полвонларимиз сафи эса кенгроқ — самарқандлик вакиллар Боримурод Орзиев (52 килограмм), Асқар Раҳимов (48 килограмм), Фарҳод Хўжанов (52 килограмм), Максим Халтурин (90 килограмм), Қаҳрамон Акобаев (82 килограмм, Жиззах). Вакилларимиз умумжамоа ҳисобида 6-ўринни эгалладилар.

Иккинчи маротаба мана шундай нуфузли халқаро мусобақада қатнашаётган спортчиларимизнинг сони тобора кўпаймоқда. Делегацияга хизмат кўрсатган спорт устаси, бош мураббий Бобомурод Файзиев раҳбарлик қилди. Ҳ. Тошхўжаев, Б. Григорьев, А. Гермишкин, Т. Деревалнов ва Фахриддин Исомовлардан иборат мураббийлар гуруҳи спортчиларимиз билан мусобақаларга пухта тайёргарлик кўрдилар.

Илҳом ШЕРМУҲАММЕДОВ.

Спорт • Спорт • Спорт • Спорт • Спорт • Спорт

Мавсум режалари

ИЗЛАНИШЛАР САМАРАСИ

Йўлдош Охунбобоев номидаги Республика ёш томошабинлар театри Ўзбекистоннинг кекса театрларидан бири ҳисобланади. Театр ўзининг навбатдаги мавсумини 27-28 сентябрь куни истеъдодли қалам соҳиби Тоғай Муроднинг «От кишнаган оқшомда» асари асосида саҳналаштирилган спектакль билан очишни режалаштирган. Бунинг ўзига хос рамзий маъноси бор. Маълумки, ушбу саҳна асари «Наврўз-95» республика театрларининг кўрик-танловида бош совринга сазовор бўлганди. Бош ролларда Фарҳод Аминов ҳамда Гулчеҳра Саъдуллаевалар иштирок этган

Шуниси диққатга лойиқки, театрда қўйилаётган саҳна томошаларининг кўпчилиги кичкинтойларга жуда манзур бўлмоқда. Мана шу сабабдан ҳам айрим спектакллар очилажак мавсумда ҳам кичкинтой томошабинларга яна завқ бағишлайди. «Кел, дўст бўлайлик», «Карра-карра», «Минг бир кеча», «Олтин жўжа», «Топсанг, ҳай-ҳай» ва яна бошқа қизиқарли саҳна томошалари фикримизнинг далили бўла олади.

Ушбу мавсумда янги саҳналаштирилган спектакллар ҳам салмоқли ўрин тутади. Ғафур Ғуломнинг «Ҳасан Кайфий» асари асосида спектакль тайёрланди. Бу фалсафий эртак болаларни янада теран фикрлашга ўргатиши шубҳасиздир. Ўсмирлар учун мўлжалланган «Ўз ёридин айрилмасин» томошаси эса тарбиявий аҳамиятга эга бўлиб, у пок муҳаббатни тараннум этади. Шунингдек янги мавсумда режиссёр Ҳамидахон Маҳмудова саҳналаштирган «Ўрмон қўшиғи» спектакли ҳам тайёр бўлиб қолди.

— Бу йил халқ ривоят ва афсоналари асосида «Оқ бўри» деган спектаклни қўймоқчимиз, — дейди театрнинг бадиий раҳбари Олимжон Салимов,— туркийзабон элатларнинг шаклланиши ҳақида ҳикоя қилувчи бу саҳна асари ёш томошабинларимизни бефарқ қолдирмайди.

Асарни Авлиёқули Ҳожиқулов саҳналаштириши кўзда тутилмоқда. Саҳна безакларини ишлаш учун туркманистонлик моҳир рассом Бердиқули Омонсиҳат таклиф этилажак экан. Рассом илгари ҳам театрда «От кишнаган оқшомда» асарига безаклар ишлаган.

Кўпгина театршунослар, шунингдек театр мухлисларининг эътироф этишларича, номи тилга олинаётган ижодий жамоанинг фаолиятида анчагина ижобий ўзгаришларни пайқаш мушкул эмас. Назаримда, театрдаги ютуқлар боиси асарларни саҳналаштиришда моҳирона ёндошув туфайлидир. Ахир Олимжон Салимов саҳналаштирган «Темир хотин», «Тошкентга саёҳат», айни кунларда Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрида муваффақият билан ижро этилаётган «Уфқ» спектакли халқимиз қалбидан жой олиб улгургани бежиз эмас-ку.

— Жамоага ёш ижрочилар ҳам жалб этилаётган бўлса керак? — сўраймиз Олимжон Салимовдан.

— Албатта. Бу йил театрга Тошкент давлат санъат институтини битирган олти нафар ёш, иқтидорли актёрларни қабул қилдик. Уларнинг ўз диплом спектакллари мавжуд. Адиб Тоҳир Маликнинг «Алвидо, болалик» асари асосида саҳналаштирилган «Заҳарли томчилар» спектаклидаги ролларни жуда маромига етказиб ижро этишган. Янги саҳна асарларининг аксариятида ҳам уларга етакчи актёрларимиздан Манзура Ҳамидова, Муҳаббат Йўлдошева, Лутфулла Саъдуллаевлар устозларча маслаҳатларини бермоқдалар.

Жамоа бадиий раҳбарининг таъкидлашича, театрда миллий дурдона асарларимиз билан биргаликда чет эл классик асарларини ҳам саҳналаштириш мўлжалланяпти.

Назокат УСМОНОВА.

«Ўзбек давлат цирки» Республика бирлашмаси

ТОШКЕНБОЙ ЭГАМБЕРДИЕВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА 2 БЎЛИМДАН ИБОРАТ КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ

ДАСТУРДА — акробатлар, гимнастикачилар, жонглёрлар, эквилибристлар, ҳаво гимнастикачилари, ҳинд йоги ҳамда ўргатилган ҳайвонларнинг чиқишлари.

Масхарабозлар гуруҳи хизматингизда.

ТОМОШАЛАР:
22, 29 сентябрь соат 18.00 да,
16, 17, 24, 30 сентябрь; 1 октябрь соат 12 ва 15.00 да
БОШЛАНАДИ

Олдиндан чипта сотиш ташкил этилган.

Чипталар нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан сотилади.

Касса соат 10.00 дан 18.00 гача очиқ.

Маълумот учун телефонлар: 44-29-04, 44-35-91.

«Сувсоз» трести

Сув ўтказгич тармоқларида таъмирлаш ишларини бажариш ва 1995-96 йил қиш мавсумига тайёргарлик кўриш муносабати билан истеъмолчиларга қуйидагиларни МАЪЛУМ ҚИЛАДИ:

25 сентябрь соат 9.00 дан 26 сентябрь соат 9.00 гача

ЧИЛОНЗОР ТУМАНИ — Тинчлик маҳалласида, 19, 20-мавзеларида СУВ БОСИМИ ПАСАЯДИ.

ЧИЛОНЗОР ТУМАНИ — 20-мавзесидаги 12, 13, 22, 23-уйларда, Ҳайдаробод маҳалласида, Катта Қаъни, Қатортол ва унга туташ кўчаларда СУВ БЎЛМАЙДИ.

25 сентябрь соат 9.00 дан 26 сентябрь соат 21.00 гача

А. ИКРОМОВ ТУМАНИ — Раҳимбобоева кўчасининг хусусий секторида, Бирлик маҳалласи, 12, 13, 14, 21, 22, 25, 30-мавзеларда — СУВ БОСИМИ ПАСАЯДИ.

А.ИКРОМОВ ТУМАНИ: Ўриккзор мавзеларида СУВ БЎЛМАЙДИ.

27 сентябрь соат 9.00 дан 28 сентябрь соат 21.00 гача

ҲАМЗА, МИРОБОД, СИРҒАЛИ ва БЕКТЕМИР туманларида СУВ БОСИМИ ПАСАЯДИ.

СИРҒАЛИ ТУМАНИ: Локомотивная, Аппаратная, Полевая, Питомная, Саъдий, Чоштепа ва уларга туташ кўчаларда СУВ БЎЛМАЙДИ.

МИРЗО УЛУҒБЕК ТУМАНИ: Қорасув-6 мавзесида СУВ БЎЛМАЙДИ.

Лисунов, М. Ашрафий, Фитрат, Фарғона йўли, Манжара кўчаларида, Гайдар, Ғалабанинг 40 йиллиги мавзеларида — СУВ БЎЛМАЙДИ.

2 октябрь соат 9.00 дан 3 октябрь соат 9.00 гача

ЧИЛОНЗОР ТУМАНИ — 16, 17, 18, 19, 20, Ц мавзеларида, Мевазор маҳалласида СУВ БОСИМИ ПАСАЯДИ.

ҲАМЗА, СИРҒАЛИ ТУМАНЛАРИДА — СУВ БОСИМИ УМУМИЙ ПАСАЯДИ.

МИРЗО УЛУҒБЕК, ЯККАСАРОЙ ТУМАНЛАРИДА — СУВ БОСИМИ ҚИСМАН ПАСАЯДИ.

Сув бўлмайдиган жойларга махсус сув ташувчи автомашиналар юборилади.

ТЕЛЕФОНЛАР: 33-15-95, 33-75-95, 56-60-06.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

Тошкент оқшоми

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича ~ 33-81-42

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Буюртма Г—0387 Босмага бериш вақти 11.30. 1 2 3 4 5 6.